

311322

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14
సంపుటము ౧౪

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జూలై నెల 22-వ తేది గురువారము
శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర ఆషాఢమాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

No 96
సంచిక ౯౬

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోహముగలుగను.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
జ్వరముల భేదించును వాపుల కూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తోలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

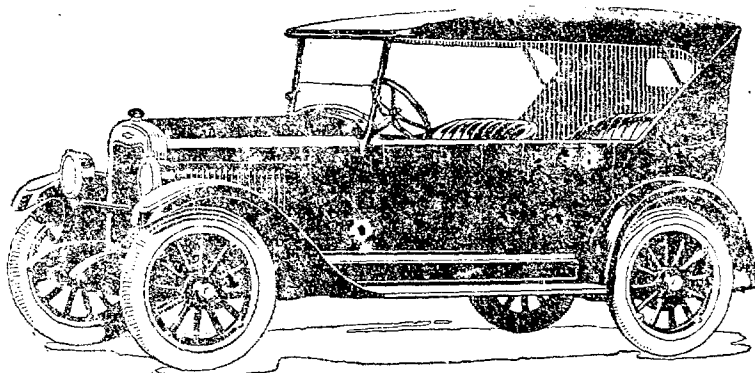
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

for Economical Transportation

తక్కువ ధర

ఒకసారి చివ్రలెట్టు కమర్షియల్ ట్రాన్సుపోర్టేషనునందు పెట్టుబడిపెట్టిన వివరతమైనట్టియు, తలచనట్టి మరహత్తు ఖర్చు లుండవు!
మితప్రయాసకు తక్కువ వ్యయమునకు ఎప్పుడు సుసాధ్యమైనది.
ప్రస్తుతపు చివ్రలెట్టు ట్రక్కులు వారి స్వంతదారులకు ఇంకను ఎక్కువ లాభమును గలిగించును.

ధర
రూ 2400

ధర
రూ 2400

శ్రీక్షణమే పనిని ప్రారంభించవచ్చును. పూర్తి చివ్రలెట్టుభాగములు, అది చులకనగా పనిచేయుట మొదలగు లాభములను అలక్ష్యము చేయకుడు.
చివ్రలెట్టుతో ఎక్కడనైనను ఎంత అవసరము గలిగినను తక్షణమే పనిని ప్రారంభించవచ్చును.
మీకు సహాయముచేయుటకై చివ్రలెట్టు స్టేషను ఎప్పుడును మీకు సమీపముననే నున్నది.
భాగములన్నియు ఎప్పుడును సిద్ధముగా నుండును, త్వరితముగాను ఆమోఘముగాను, మర్యాదతోను పనిని మియిప్పమైనప్పుడు ప్రారంభించవచ్చును.

దక్షిణ ఇండియాకు ఫోల్ డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—

సింపున్ ఆండు కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

మదరాసు,

ఉదకమండలము.

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటెడ్ బిజినెస్)

నోటీసు

ఈదిగువ తెలుపబడిన సామానులు ఖరీదాలో, కంపెనీవారి అవరణమునందుండు, జనరల్ ప్రోగ్రెస్ ఖరీదాపూనులోనున్న మెసర్స్ బిల్లిమోరియా బ్రదర్స్, రైల్వే అక్షనరులచే 7-8-1926 తేదీ ఉదయం 8 గా-30 నిమిషములకు బహిరంగ వలము ప్రారంభించబడి, విక్రయించబడును.

అమ్మకపు షరతులు కావలసినవారు, ఖరీదాపూనులోనున్న మెసర్స్ బిల్లిమోరియా బ్రదర్స్ అక్షనరులకు వ్రాసిన బడియగలరు.

స్వల్ప వివరములు,

రమారమిగాగల పరిమాణము.

(1) ఇత్తడి బోరింగు నెం	1	వ రకము.	వి/1/1	తరగతికి చేరినది	4½	టన్నులు.
(2) "	2	"	వి/1/2	"	14	"
(3) "	3	"	వి/1/3	"	31	"
(4) "	4	"	వి/1/4	"	36	"
(5) రాగి బోరింగులు అంతయు చేరినది	సి/1/1	"	"	"	30	"
(6) నిషేధించబడిన ఇత్తడి బాయిలరు గొట్టములు	వి/6	"	"	"	30	"
(7) తుత్తినాగము తునకలు అన్నియు కలిసినవి ఇజక్/2	"	"	"	"	1	"
(8) ఇత్తడి కడ్డీలు (కర్మాగారమునందు తయారు చేయబడినవి)	"	"	"	"	13½	టన్నులు
(9) రాగి "	"	"	"	"	2	"
(10) ఇత్తడి బోరింగు స్పెషల్ (అన్నియు చేరినవి)	"	"	"	"	27½	"

Dated, 13th July 1925.

BY ORDER OF THE AGENT

S. LUKIS,

CONTROLLER OF STORES.

బ్రిటిష్ సల్ఫేట్ ఆఫ్ అమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది)

ఏజెంట్:- షావాలెస్ అండ్ కంపెనీ, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచెము పయోగించి చూడుడు.

ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలంబలలో ఫలితము కనపించియున్నది.

ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపంటలు, చెఱుకు, ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని ప్రయోగింపవచ్చును.

ఇతర వివరములకు సహాయమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-ఆగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో

విటానము

ప్రతినిధి

తెనాలి

ఆర్. బి. పోడ్డర్.

శి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.

నెల్లూరు

శి. లక్ష్మీనరసింహం.

శి. పట్టాభిరామయ్య.

కడప

126, బదర్ ఖాన్ మసీదువీధి

యం. సర్వజ్ఞరావు.

హన్మేట్టు

హన్మేట్టు కో-ఆపరేటివ్ ప్రెడింపు యూనియన్, లిమిటెడ్. డి. వీరాసామి నాయుడు.

సామల్ కోట

నెం 36, గోలిగారి వీధి

.....

అనకాపల్లి

.....

.....

ఇండో-ఆగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల బస్తా 1-కి రూ 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

మాతనమైన శైలి!

సవినఫక్కి!

క్రొత్తకల్పనలు!

చక్కని నులభశైలితో మతాభిమానులకు సారస్వతాభిమానులకు గూడ నింపైన కావ్యము.

శ్రీ మతోద్ధారకుడు (బసవేశ్వర చరిత్ర)

వలయువారు కృతికర్త: విద్యాజ్ జి. బోగి సోమయాజి బి. ఏ. ఎల్. టి హైస్కూలు, ఆదోని, అనిగాని లేక మేనేజరు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆఫీసునకుగాని వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.

వెల 0-12-0. పెద్ద ఆర్డరులకు మంచి కమిషను ఇయ్యబడును.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారికి విందు

నాభా మహారాజు సన్మానము

(ఒక విలేఖరి)

మున్ముగ్ధుల, జూలై 21:—నాభా మహారాజుగారు నిన్న సాయంత్రము మున్ముగ్ధుల రింకు థియేటరునందు పండిత మోతీలాలు నెహ్రుగారికి విందుసంగిరి. ఆసందర్భమున సుప్రసిద్ధులగు ఖారతీయ, ఐరోపీయ మహాశయలు స్త్రీపురుషు లనేకులు వచ్చి వర్ణవజ్రులతో లేకుండ నారగించిరి.

మహారాజుగారు స్వప్రముగ నుపన్యసించుచు పండిత్తు చేసిన దేశసేవను గొనియాడి తనకు గలిగిన పరివేషనను దెల్పి దానిమూలముగ పండిత్తుకి అనుకొనినంత గౌరవము జేయజాల నందుకు విచారమును దెల్పిరి. అంతట మహారాజుగారు పండిత్తుకి ఒక చిన్న వెండిపాండానును, పట్టెరమును పారితోషికముగ నొసంగెను. ఆ పట్టెరముపై “బహిష్కర్తులు అత్యంత గౌరవచిహ్నముగ నొసంగు తృణ మాత్రచిహ్నము.” అని చెక్కించబడెను.

పండిత్తు అంతట తనప్రత్యుత్తరముసంగుచు మహారాజుగారికి గల్గిన కష్టముల సాహధుతి దెల్పిరి. ప్రజాసేవకుడుటచే తాను రాజును, కాపురానికినిగూడ సమానముగ నేనజేసెద ననియు, సమయము వచ్చినపుడు ఉభయల అక్రమమును వచ్చెదననియు పండిత్తు చెప్పెను. రాత్రియగుటచే వెల్తురుజేసి అందరి ఫోటోను దీసికొనిరి. అతిథులందరకును సాయంత్రము సినిమా జూపించిరి. ఈ విందు అత్యంత విజయముగ జరిగెను.

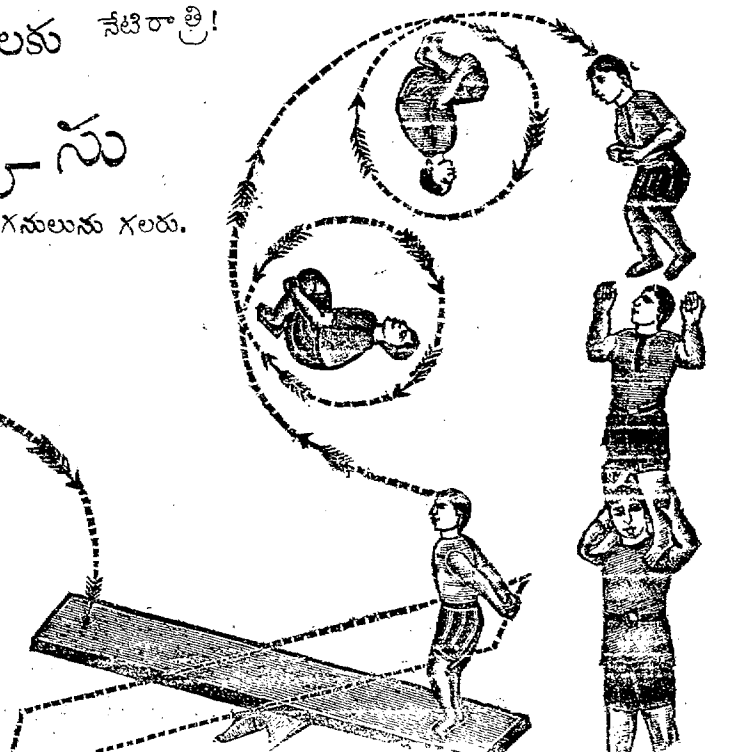
(తంతివార్త)

రాజప్రతినిధి ప్రసంగము

లిబరలులీగు కార్యదర్శి అభిప్రాయములు

అమృతవర, జూలై 21:—లిబరలులీగు కార్యదర్శి యగు జి.ఆర్. నేటిగారు రాజప్రతినిధి షెన్సుఫర్డుప్రసంగముపై పత్రికలకు వ్రాయుచు అందు దాపరికములేకుండ జెప్పబడెననియు, రాజప్రతినిధిగారికి గల ప్రజాక్షేమానికి వెల్లడి యయ్యెననియు దెలిపిరి. ఇట్టి మతికలహము నణచివేయవలెనన్న ప్రభుత్వమువారి వైఖరిని దూషించుచు అపవాదముల ప్రచురించుటవలన మరింత కష్టముగలుగుచుండెనని దెల్పిరి. 1924 నవంబరులో పంజాబు గర్నరు సర్ మాల్కం హాయిలీగారు పంజాబుకొనస సభయందు చుపన్యసించుచు సాంఘికజీవిత విషయము లందును, స్థానిక వ్యవహారముల పరిపాలించుటయందును, విద్యావిషయముల సమీక్షించుచుండను లా జస్టిసు విషయములగుర్చి మామూలుగ చర్చించుచుండ గూడ మతికలహముల విషయ ముద్దు వచ్చుచుండెనని చెప్పినట్లు జ్ఞాపకముండగలదు. ఈ సమయముననే రాజప్రతినిధిగూడ ఉన్నకష్టమును సరిగా కనుగొనెను. రాజప్రతినిధి యభిప్రాయముల జూడ ప్రభుత్వము వాటి యల్లరుల తుది ముట్టింప నా సత్తితో నున్నట్లు లగా న్నించును. కష్టకాలమున ప్రభుత్వమువారు జేసిన మంచి కార్యములను గూడ విమర్శించుచు ఖండించుటవలన నెట్టి ప్రయోజనమును గలుగనేరదు. ప్రజానాయకులు అట్టివైఖరి నవలంబించుట వలన ద్వేషభావములు చల్లారుటకు మరు ఒక జాతికి మరియొక జాతిపై నాగ్రహము ప్రబలి ఉభయములు పోట్లాడెదరు. దేశము నందు అన్ని జిల్లాలలో నన్న ఇండియను ఆఫీసర్లను ఆనవసరముగ విమర్శించుటవలన పరిపాలనా కార్యము మరింత దుర్బలమగును. అలాగా ఇండియను ఆఫీసర్లను యిష్టము వచ్చినట్లు విమర్శించి దూషించుటవలన సర్వసలన్నియు భారతీయుల పరము జేయవలెనని కోరుచు ఇండియను ఆఫీసరులు జేయుచున్న పనులను తీసికట్టుజేయు టగును. తరుచుగా సీమతకలహములు జరుగుటవలన మనము చేరవలెననుకొన్న ఆదర్శము సందేహాస్పదమై స్వరాజ్యము స్వప్రమాత్రముగనున్నదని అందరకును దెలిసినదే. రాజప్రతినిధి ప్రజలను యిప్పిచ్చలో బడకుండ లేనవ్యసనదిగ మతము పేర విజ్ఞప్తిజేసిరి. అంతకన్నయెక్కువ త్యక్తముగ నింకొక దానిపేర విజ్ఞప్తిజేయుట లేమియులేదనిరి. ఈ దేశములో మత మొక పిచ్చయైపోయెను. మనము హిందువులమును మహమ్మదీయులమును ఒకరి మతాచారముల నింకొకరము గౌరవింపి సహింపజాలకున్నాము. రాజప్రతినిధి యెంతయో సహనమునకై విజ్ఞప్తిజేసినపు డది వ్యధాపోదని నమ్మవచ్చును. దేశముయొక్క డేమమును గోరు దేశభక్తు లందరును మతద్వేషముల బోగొట్టుటకు తమ దృష్టిని మరల్చి, విద్యేష దూషణముల ప్రసరింపజేయువారి మాటలను ప్రజలు వినుకుండ జేసెదరని గూడ నమ్మవచ్చును.

(అ. ప్రె.)

సి మ్మ లో జ రి గి న
వ్యవసాయమంత్రిల సమావేశము
నర్ హబీబుల్లాగారు అధ్యక్షత వహించిరి

వితంతు కన్యావివాహము

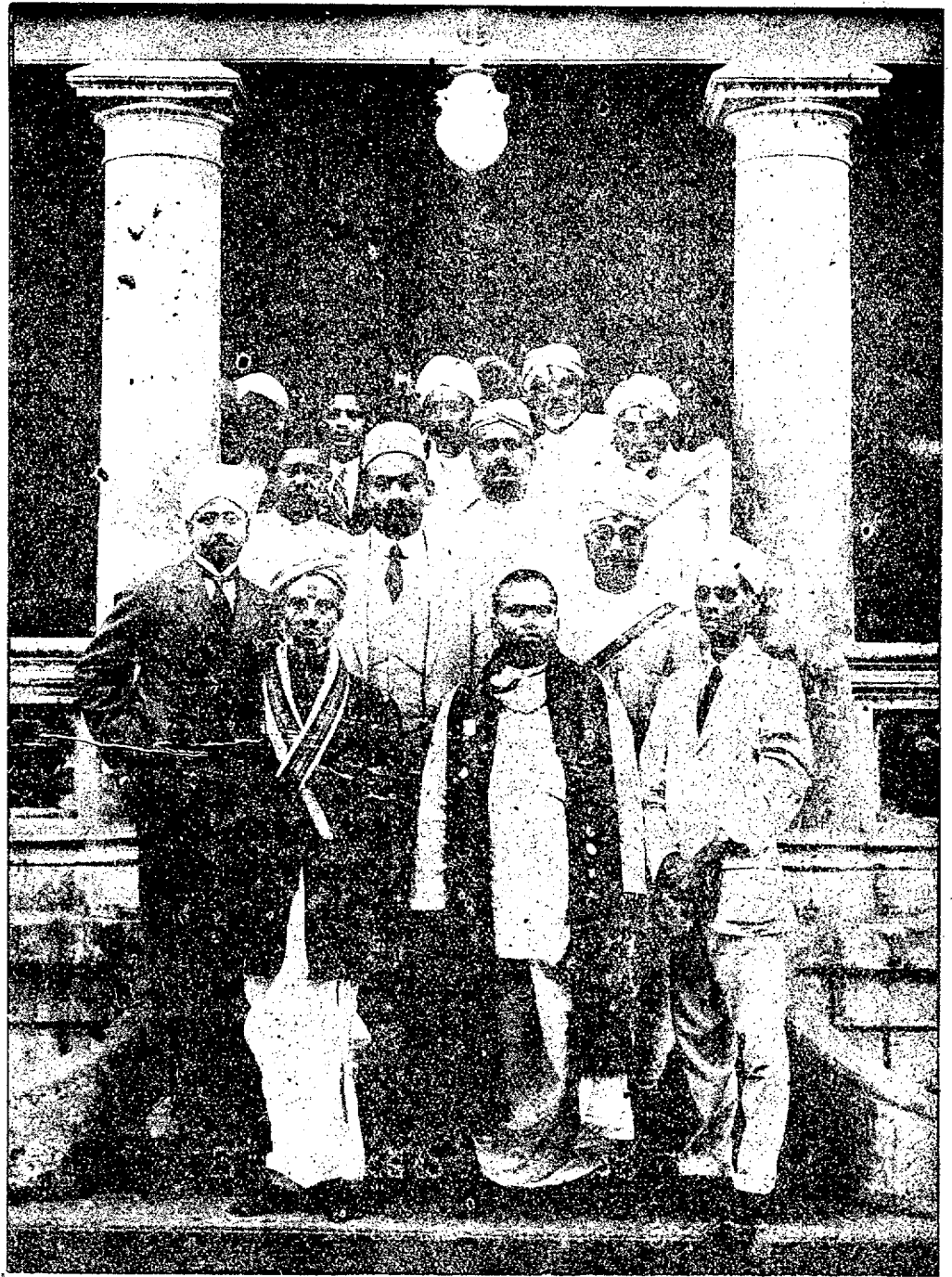
బందరు ఆర్యవైశ్య సంఘసంకర్షణ సంఘము వారు 1926 జూలై 4వ తేదీన ఏలూరులో జరిపినది. వరుడు శ్రీయుత గ్రంథి బసవేంద్రగుప్త. వధువు-శ్రీమతి అరవిందమ్మ.

కార్తిక తగవులాట

కూలీలమరణము-పోలీసువారి కాల్యము

బెంగళూరు, జూలై 21:—నగరపు మిల్లులవద్ద కూలీలు సు పో లీ సు వారు ను కొట్టు కొని రి. ని స్స రా త్రి సు మారు 2000 కూలీలు డబ్బీ యనలసినదని ధరణాచేసిరి. గుంపులు చెప్పినమాట విననందున అల్లరిగలుగునను భయముచే పోలీసువారిని రప్పించిరి. కొలదిగ కూలీలు మరణించిరి. (అ. ప్రె.)

4 గురు మరణించిరి. 14 గురుకు అపాయకరమగు గాయములు తగిలెను. 5 వేల మంది కూలీలు నూరుమంది పోలీసులను పోరాడుకొనిరి. పోలీసువారిని మిల్లు యజమానులు కూలీలు చెప్పినమాట వినకపోయినపుడు పిలిపించిరి. వారు కోరినది కూలీలకు యజమాను లీయలేదు. కూలీలకు కొంతకాలము క్రిందట ప్రత్యేక బోసనీయబడు నని వాగ్దానము చేయబడి ఆధికారుల మార్పులనలన ఇంతవరకును ఈయలేదు. ఇంకను కొంతకాలము వాయిదా వేసిరి. ఐహళ: ఇది ఎగవేయుటకు నూచనగా భావించి కూలీలు గుంపులుగుంపులుగా చేరి రాళ్లు విసదుట ప్రారంభించిరి. పోలీసువారు వచ్చి తుపాకుల ప్రేల్చిరి. మృతినొందిన వారి కుటుంబములను రక్షించుటకు యజమానులంగీకరించిరి. పోలీసువారిలో చాలమందికి గాయములు తగిలెను. (అ. ప్రె.)

దోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారు

పబ్లికేటి రాధువయ్య శెట్టి ధర్మసంఘ యాజమాన్యమున, చెన్నపురిలో అష్టావధానము జరిపిరి
నర్ పాత్రోగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

మొహరం పండుగ

కలకత్తాలో నితర్వత సంతటను శాంతముగ

జరుగుట

వాగ్పూరు, జూలై 21:—హిందువుల ఆషాఢైకాదశి యుత్సవమును మొహరం చివరలోజాను యెట్టి ప్రమాదములే కుండ శాంతముగ జరిగెను. తాజాల స్నానమును జూచుటకు హిందువులను మహమ్మదీయులను చాలమంది వచ్చిరి. ఉభయ మతములవారును తమ తమ ఉత్సవములను యథోచితముగ జరుపుకొనిరి.

లాహోరు

జూలై 21:—లాహోరులో మొహరం పండుగల కేమియు అల్లరి గాలేదు. ఇవట నధికారులు జాగ్రత్త పడి అల్లరి జరుగకుండ జూచిరి. దువ్ దువ్ ఉత్సవము చివరలోజాన జరుగునది విధులగుండ శాంతముగ నేడు జరిగెను. వెంట డెప్యూటీ కమిషనరు పోలీసు సూపరింటెండెంటుగారలు వచ్చిరి.

పూనా

జూలై 21:—పూనా కంట్స్ మెంటులో ప్రతి సంవత్సరము జరుగు మొహరం కాలిత్-కి-రత్ ఉత్సవము క్రిందటి రాత్రి శాంతముగ జరిగెను. పోలీసువారు చాలా జాగ్రత్తపడిరి. ఉత్సవములందు పాల్గొనుటకై చుట్టుప్రక్కలనుండియు జిల్లాల నుండి చాలమంది జనులువచ్చిరి. నడిబొరలు మొదట ప్రారంభమై చివరవరకు ఉత్సవము పోయి మరల బయలుదేరిన హోటుకు వచ్చినప్పటి కర్ధరాత్రియయ్యెను. ఉత్సవ మీ ఉదయము 10 గంటల కారంభమై పట్టణముగుండబోయి సెలవైతెలువంతెన ఇద్దకు వచ్చెను. ఇచ్చటనుండి 50 టూటీయాలు సంగంవంతెన కట్టవద్దకువచ్చి స్నానముల గావించిరి.

ఢిల్లీ

జూలై 21:—మొహరం టూటీయాల యూరేగింపు క్రిందటి రాత్రి విధులగుండ దీసికొనిపోయిరి. అంతయు శాంతముగనే జరిగెను.

అధికారులు తగిన జాగ్రత్తపడికొనుటలో మొహరం చివరలో శాంతముగనే జరిగెను.

అహమ్మదాబాదు

జూలై 21:—ఇవట బాగా ఖుషయేర్పాటుతో మొహరం ఐహ శాంతముగ వెల్లిపోయెను. (అ. ప్రె.)

జైనపాలిటానా వివాదము

అహమ్మదాబాదులో జైనసభ

అహమ్మదాబాదు, జూలై 21:—జైనపాలిటానా వివాదమున పశ్చిమభారతసంస్థానములందలి రాజప్రతినిధి యేడెంటు ఉత్తరపుల వలన గల్గిన పరిస్థితులగుర్చి చర్చించుటకై 27 వ తేదీ మంగళవారము అహమ్మదాబాదులో అఖిలభారత శ్వేతాంబర జైనసంఘ మహాసభను జరుపుటకు యిచ్చట జైనవాది కంపెనీ వర్తకులకు మేట్ ఆనందజీ కళ్యాణజీగారు యేర్పాటు వేసిరి. భారతదేశ మంతటి నుండియు 5 వేలమంది జైనులు వచ్చెదరనుకొనుచున్నారు. అందులకు వసతి జేయబడుచున్నది. (అ. ప్రె.)

వర్న పాతము

సింధు, జూలై 21:—క్రిందటివార మంతయు వర్నము లెక్కువగతురియుచున్నది అతివృష్టి అనావృష్టి దోషములు ఎక్కువగ కనుపించుచున్నవి. మొత్తము వర్నము ఎక్కువగానే యున్నది. బెంగాలు లీహారులలో చాల ఎక్కువగ వర్నముకురిసి నది. దేశమధ్యభాగములందును దక్షిణదేశమందు చాలభాగములందును వర్నము చాలతక్కువగనున్నది. (అ. ప్రె.)

గాంధీ సందర్శనము

అతడేల నింకను గౌరవింపబడుచున్నాడు?

అమెరికా దేశమును దివ్యజ్ఞానసమాజమునకు చేరిన వాడును (ధియాపజ్ఞు) అను మాక్స్ వార్డెలుగారు ప్రాసిన లేఖ అమెరికాధిపతిసాహెబు సొసైటీ వారి ప్రతికరము చేసి సెంజుకు ప్రకటించబడెను. గాంధీ వహేత్తుడు ప్రజల మన్నన గోల్పోయిన నాయకుడని తలచుట చాల పొరబాటు. అతడు ప్రారంభించిన అసహాయద్యమును విరమింపబడి నందున మోహనదాసు కరంచెందు గాంధీకి రాజకీయ నైతికాధ్యాత్మికములందు భారతదేశమున నిపుడెట్టి పలుకుబడియును లేదనుకొనుట మోఘము.

భారతదేశమునందలినిచేరు నెల్ల వారు నిపుటికి నెల్లకడల సత్యధిక్తతో స్ఫురించుచున్నందున తనపక్షమువారిచేతనే తిరస్కరింపబడినట్టియు తనవైరులచే పరాజితుడైనట్టియు తన మిత్రులచే పరిత్యజింపబడినట్టియు యీవ్యక్తి కిప్పటికిని దేశము నం దింత అధికముగ పలుకుబడి యందుట కేమి కారణమో తెలుసుకొనవలె నని నేను తలచితిని. కాశ్మీరసానువులనుండి సింహళకాంతారములవరకును ఆరేదీయా సముద్రమునుండి వంగఅఖాతమువరకు పెక్కు నెలలు సంచార మొనరించి చివరకు భారతీయుడను నా మహానీయుడు-గాంధీ-నివసించు మండిన అహమదాబాదు చేరితిని. అదియే నా యాత్రాస్థలము.

ఒకవిధముగా నది మహానీయుల కావాసస్థలముగా నుండవలసి కాదు. కాశీనగరమువలె నది పవిత్రమును గాదు. వాణినిలయుమును గాదు. బుద్ధదేవుడు విజ్ఞానమును బడసిన స్థానముగ గయాక్షేత్రమువలె దీనికట్టి మహిమయేదియును లేదు. అగ్రా నగరమునందువలె నిచట గొప్పగొప్ప సమాధులును మసీదులును ఏవియును లేవు. ప్రాచీన విఖ్యాతితో గూడినశిథిలము లేవియు నచట లేవు. అది నవీనమున అపరిశుద్ధమున నగు వాణిజ్యసాసము గాని శాంతికిని ధ్యానమునకును తగిన ప్రశాంతస్థల మెంతమాత్రమును కాదు. భిక్షులకును యోగులకును నది నివాస యోగ్యము కాదు. వేడిమి దోచుట చల్లొచ్చెరుగ నున్న పెరిట మున్నగువానితో గూడియున్నది. కాన మేము వడివడిగ నగరమును దాటి సబర్బుతీనది నతిక్రమించి కుడివంకకు మరలి మూడుమైళ్లు వెళ్లగా అచట గాంధీ సత్యాగ్రహోద్యమము కనబడెను.

స్వయాపమము

నదీతీరమునందు యిటులతో కట్టబడిన యాగృహము నందు మహాత్ముడు నివసించుచుండెను. ముమ్ముల నాక్రమవాసులు మహాత్మునిచేతను గొనిపోవునది కతడు నేలమీద కాలిమీద కాలవేసికుని కూర్చుండి క్షీప్రాతఃకాలపు రాట్టముపై నాలువడుకుచుండెను. మేము వెళ్లగానే లేచినిలచి ఆర్యసాంప్రదాయానుగుణ్యముగా రెండుచేతులను జోడించి నమస్కరించెను. పిమ్మట పాశ్చాత్యపద్ధతిని కరస్పర్శ మొనరించుటకు కుడిచేత్తి చాచెను. అతడు మోకాళ్లవరకువచ్చు కటివస్త్రమును మాత్రమే ధరించియుండెను. 5 అడుగుల 8 1/2 అంగుళముల పొడుగుగలిగి చాల అద్భుతముగా నుండెను. 102 1/2 పౌనుల బరువుండెను. ఇటులుండినను అతనియం దదుద్భుత గాంధీర్య సౌందర్యములు గోచరించినవి. తలపెద్దగన ఎత్తుగన నుండెను. అధికమగు మేధాశక్తిని వెల్లడించుచుండెను. అది సౌజన్యమును పట్టుదలను వెల్లడించెను. కాని మొరకువనమును వెల్లడింపలేదు. చెవులు చాల పెద్దవిగాను ప్రాముఖ్యముగాను నుండెను. చెవులమధ్య విశాల మధికముగా నుండెను. అందువలన నతడు చాల ఉత్సాహమును దీక్షను కలవాడని స్పష్టమైనది. దుర్బలులగువారి కీలక్షణములు సాధారణముగా నుండవు.

మక్కు పెద్దదిగాను వ్యాపించునదిగాను నుండెను. పెదవియొద్ద కొద్దిగ క్రుంగినది. నోరు పెద్దది. క్రిందపెదవి వంగియున్నది. పండ్లపచ్చి వంపుకలదు. కములు పెద్దవిగను లేజోవంతములగు నుండెను. గడ్డము చాలచిన్నది. తలవెండ్రుకలు దగ్గరగ కత్తిరింపబడెను. సగముసగము వెరసియుండెను. వదనము విశాలమగు భూతదయను ప్రేమను వెల్లడించెను. పకల సల్లక్షణముల కాలవాలముగా నుండెను. అతడు మాకు నమస్కరించి కూర్చుండి మరల వడుక నారంభించెను. అతడటుల వడుకుచునే ఒక గంట సేపు మాతో సంభాషించెను. రాట్టను ధ్వరియును వెలుపల మామీడినెట్లుపై పిట్టల ధ్వనియు మామాటలతో మేళవింపచుండెను.

“భారత దేశోద్ధరణమున అమెరికావాడు సహాయము

చేయగలరని గాని చేసెదరని గాని మీకేమైన నాకే గలదా?” అని నే నడిగితిని.

“అమెరికా మున్నగు గొప్ప దేశముల మాత్యగమును సరిగా గ్రహించి సానుభూతిని చూపుటవలన మే మట్టి త్యాగము నొనరించుటకు మాకు నైతికబలము లభింపగలదు” అని గాంధీ నడివెను.

అమెరికాకు సందేశము

“మీరు అమెరికావారికి నాద్వారా పంపవలసిన సందేశ మేదైన కలదా? అని నేనడిగితి.

“భారతదేశ విమయములను బాగుగా గ్రహింపుడను నదియే నాసందేశము. అమెరికా వారు నిజసితిని గ్రహింపవలెను. వార్తాపత్రికలలో ప్రకటింపబడు వార్తలు సరియైనవికావు. దేశ విమక్తికిని సత్యమునకును పూనుకొనిన వారి వలననే నిజమును గ్రహింపవలెను” అని గాంధీ యనెను.

“మీరు అమెరికా కెప్పుడైన రారా?” అని నే నడిగితిని.

“నాకును రావలె ననియే యున్నది. కాని యిప్పుడు రా వీలులేదు. చాల పనిని ముగింపవలసి యున్నది. చాల సమస్యలను పరిష్కరింపవలసి యున్నది. ఈ ఆశ్రమమున గూడ చాలమంది దేశారాధకులను సిద్ధపరుచుచున్నాము. ఇకట 200 మంది యున్నారు. వారిలో హెచ్చుమంది నియమబద్ధులే. వారు తమ జీవితములను దేశసేవ కర్పించినవారు. అట్టివారు చాల కొద్దిమందియే యుండురు” అని గాంధీ యనెను.

“వారసునింపవలసిన నియమము లేవి?” అని నే నడిగితిని.

వారు ధనమును కూడబెట్టి ధనికులు కాగూడదు. పేదరికమునందే యుండవలెను. బ్రహ్మచర్యవ్రతమును పూనవలెను. ఏప్రాణికిని హానిచేయగూడదు. విధేయతను కలిగియుండవలెను. వారు విల్లవిమత్తతను పాటించగూడదు. సకలమానవులను పంచములను గూడ సోదరులుగా చూచి ఆదరింపవలెను. వారు అస్పృశ్యతను పాటించగూడదు. విశ్వమానవసోదర భావమును అనుష్ఠానమునందు పెట్టవలెను. ప్రతిదినమును కనీసము అరగంట యైన నూలు వడుకవలెను. ఈ ఆశ్రమమునందే నేయబడిన ముతకఖద్దరనే కట్టవలెను. వారికి జీతము లేదు. వారు దానముల నున్నీకరింపరాదు. దేనిని ఆశింపరాదు. వారు దేశసేవను ప్రజాసేవను చేయుటకు నిరతులై యుండవలెను.

“ఏరేనా భావికాలమున భారతదేశోద్ధారకులు?” అని నే నడిగితిని.

“అది నేను చెప్పజాలను. కాని వారు భారతదేశసేవకులై యుండురు” అని గాంధీ నడివెను.

దివ్యజ్ఞానసమాజోద్యమముపై సానుభూతి లేదు

“త్వరలో విశ్వోపదేశకుడు అవతరించుననియు కృష్ణమూర్తి యను బ్రాహ్మణాయుగవసునియం నత డావేళించుననియు ఆసిబిసెంటుగారు చెప్పిన ప్రకటనను మీరు వింటిరా?” అని నేనడిగితిని.

“నేను వినియుంటిని. కాని నాకు దానియం దభిరుచి లేదు. ప్రపంచము నుద్ధరించుటకు చాలసారు లవతారపురుషులనిర్భవింపియే యాన్నారు. ఇకముందును అవిర్భవించెదరు గాని ఘనావస్థకియందే అవతారపురుషు డావేళించునను నిధారణమగుర్చి నేను ఔసనియు కాదనియు సాధారమనియు నిరాధారమనియు నేమియును చెప్పజాలను. దివ్యజ్ఞానసమాజోద్యమముపై నాకు సానుభూతిలేదు” అని గాంధీ చిరునగవుతో శిరఃకంఠ మొనరించుచు పలికెను.

“మీరు వెనుక దివ్యజ్ఞానసామాజికులుగా నుండలేవా?” అని నేనడిగితిని.

“దక్షిణాఫ్రికాలో దివ్యజ్ఞాన సమాజోద్యమమును వ్యాపింప చేయుటకు మేజరు పికాకుగారితో కలసివనిచేసితిని. నే ని ప్ప టి కి ని త త్నా మా జి కు డ నే. కా ని ర హ స్య ప ధ్ధ తు ల ను నే నా మో దిం ప జాలను. దివ్యజ్ఞానసమాజమున అంతర్వర్త్యునందు గల రహస్యశిక్షణాభ్యాసాదులు ప్రజాసత్తాకాళిమానము గల నాకు రుచింప జాలవు. అంతయును బహిరంగముగానే జరుగవలెనని నా అభిప్రాయము. అన్ని జాతుల మనఃస్థూలను సహసలుగా నుండవలెను గాని హెచ్చు తగ్గు లుండరాదు” అని నడివెను. ఈరీతిగా గాంధీ తనయాశ్రమమునందు కూర్చుండి కుడిచేతితో రాట్టనును త్రి ప స్త ము, ఎ డ మ చే తి తో దారమును తీయుచు తలవంచి ఓ ర్పు తో శాంతి ముగాను స్పష్టముగాను విజ్ఞానముతోను నిర్బద్ధముగ నాంగ్లభాషలో విస్తృతవాక్కులతో నాతో మాటలాడుచున్నపుడు ప్రాచీన నవీన భారతజాతియంతయు నాతనియందే మూర్తి

భవించినటుల నాకు కనబడెను. భారతదేశమునందు గల ఆ సంబంధత బహుప్రాచీనత, మహాశక్తి, చిగకాల దాన్యము, దుర్బల దారిద్ర్యము, అనంతైశ్వర్యము, తత్త్వజ్ఞానసంపద నిరుపమానమగు భగవద్భక్తి, అగమ్యగోచరమగు భిన్నత్వము, విపరీత విజ్ఞానము మున్నగువాని సన్నిటి నాతడు చెప్పకయే చెప్పినటుల నాకు తోచినది.

ఆచలనిరీడపట్టునండి నేను మరల భారతదేశపుసూర్య కాంతిలోనికి వచ్చి అద్భుత సరితృప్తకర నాప్రాచ్యదేశీయునికనులవంక నింకొకసారి చూడగా త్యాగాగ్నిప్రకాశము నానిలో నాకు కనబడెను. గాంధీ నిపుటికిని సకలజనులు సత్కృతికముగా గౌరవింపుచుండుటకు గల కారణము జాను వివరిమైనది అని వార్తలుగాయ ప్రాసెను.

బొంబాయి స్థానికసంఘముల సభ

23, 24 తేదీలలో స్థానికస్వపరిపాలనామంత్రి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును

పూనా, జూలై 21:— బొంబాయి రాజధానిలోని స్థానిక సంఘముల యొక్కయు మ్యునిసిపాలిటీల యొక్కయు సభ స్థానికస్వపరిపాలనా మంత్రి అధ్యక్షతక్రింద పూనాలో 23, 24 తేదీలందు జరుగును. గవర్నరుగారి సభను ప్రారంభము చేయించెదరు. ఈసభనారు 7 విషయములను గూర్చి చర్చింపవలసియున్నది. పోయర రెండు సంవత్సరములనుండి స్థానికసంఘములలో పరిపాలన పరిగామండుటలేవని తీర్మానముగా రిపోర్టులు వచ్చుచుండుటచేత అట్టిలోపములను మాన్పుటను గూర్చి వచారిం చుట ఒక విషయము స్థానికసంఘములకు ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులును ఉపాధ్యక్షులును ఇదివరకు మూడు సంవత్సరముల వరకుండవచ్చును. ఇప్పుడేదది ఒక్క సంవత్సరమునకు తగ్గించుటకు నూచనలు చేయబడినవి. మ్యునిసిపల్ సర్వీసుల కొరకై ఆఫీసరులకు శిక్ష నొసంగుటకును అందుకొరకై తగిన యోగ్యతాపత్రము లిచ్చుటకును నూచనలు చేయబడినవి. గ్రామ ప్రదేశములలో ఎట్టి నిర్బంధమును లేకుండ ఎగుమతి దిగుమతుపై టర్నికల్ టాక్సును విధించుటకు జిల్లాబోర్డు కనుజ్జు నీయవలసిన దని నూచింపబడెను. రాబడిలోను నూచనలటాక్సులోను ఎక్సైజు లాండు రివిన్యూ వివోదనుల పన్నులలోను కొంత భాగము స్థానికసంఘములకై ప్రత్యేకింపవలెను. మోటారు కారులపై దిగుమతి పన్ను చాలవరకు తగ్గించవలెను. ప్రావిన్షియలు టాక్సును విధించి దానివలన వచ్చు రాబడిని స్థానికాధికారులకు పంచియుచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి వీలు కలుగవలెను. ప్రభుత్వపు గ్రాంటులను వంటెలు మొనలస ప్రజోపయోగకరములగు పనులందు వినియోగించుటకు స్థానికసంఘములకు స్వాతంత్ర్య ముండవలెను. స్థానిక స్వపరిపాలనా విషయమునను స్థానిక వ్యవహారములను చక్కగా పరిపాలింపకొనుట యందు గల లాభముల విషయమునను తమకు గల హక్కులను విధులను బాధ్యతలను గుర్తెరుంగవలసిన దని ప్రజలలో ప్రబోధమును కలిగించుటకై విద్యకసంఘముల సహకారముతో స్థానిక సంఘములు నిరంతరమైన కృషిని సలుపవలె నని ఒక తీర్మానము కోరుచుండెను. ప్రజల కి విషయమున ఎక్కువ ప్రబోధమును కలిగించుటకై ఉపన్యాసము లిప్పించు చుండవలెననియు కరపత్రములను పంచిపెట్టించు చుండవలెననియు స్థానికస్వపరిపాలనా సంస్థ నొకదానిని స్థాపింపవలెననియు సాంఘికతరీక నివేదికను నొకదానిని ప్రకటింపవలెననియు మరయుక తీర్మానము కిఫారము చేయుచుండెను.

మ్యునిసిపల్ పరిపాలనా వ్యవహారముల విషయమున మంత్రిగారికి క్లబ్ హానిముట్టకై స్థానికబోధనోత్సవాని నేర్పాలు చేయవలెనని సభనారు కిఫారముచేసిరి. ఈ బోధు అమితప్రభుత్వమువారికిని ఇటు స్థానిక సంఘములకును మధ్యవర్తిగా నుండవలెను. (అ. ప్రె.)

కావలెను
అనూపురం జూలై 21-22 వద్దకి వెళ్ళి కిక్కిరిస్తాము.
100 లు పొందే ప్రయత్నం చేయాలి.
చరణానుబంధం 80-2-1923 తేదీలోగా చేయవలెను.
రాజమండ్రి
తాలూకాబోర్డు
ఆఫీసు
15-7-1923
పి. గోవిందరావు,
అధ్యక్షుడు, రాజమండ్రి
తాలూకాబోర్డు.

కలకత్తా యందలి పీర్లపండుగ మహోత్సవము

హిందూ మహమ్మదీయుల కలహములు

విదుగురు చనిపోయిరి; పదిహేనుగురకు

గాయములు తగిలెను

(అలహాబాద్ నవంబరు 21)

కలకత్తా, జూలై 21:—బుర్రాబాదు ప్రాంతమున నేటి ఉదయమున సంభవించిన కలహముచే పోలీసుదళము ఆయాధిప్రయోగము గావించెను. ముగ్గురు చనిపోయిరి. పదిహేనుగురు గాయములు తగిలెను.

సంఘర్ష వివరములు

పీర్లపండుగ కడపటిదినము వచ్చెను. హిందూ మహమ్మదీయసంఘములనుగల్గి గల నైరమును యభ్యుగ రాత్రి ప్రదర్శింపవలయునని నిశ్చయముతో వచ్చిన సమాహము ఉదయము వరకును గురిసిన రాత్రి వన పటాపంచలయ్యెను. పిఘులలో వరద పారుచుండెను. ఆకాశము నల్లని మబ్బులచే ఆస్పతమైయుండెను. గాలి మందముగ నుండి నిస్పృహ గలిగించుచుండెను. ఉభయసంఘములందలి రాజీలును పిఘులందు పోరాటములు ప్రారంభింపబడినవి. సంతమాంద్యముగ గాలి లేదు. ఇచ్చట ఒక ఉత్సవము. అక్కడ గూడిన మరియొక ప్రజాసమాహము నేటి ఉదయమున బయలుదేరిన కలహములకు గారణము. ఉత్తర కలకత్తా ప్రాంతమున జేభాగమునైనను చెంచు పక్షములలో నేదియైన సమావేశ మగుచున్నదని వార్తలుబయలుదేరినవి. తద్వారా రాళ్లవర్షము గురియటకు ప్రారంభమగును. మరికొందరు దారినిబోవు బాటసారి వైబడి కత్తితో పొడుచుటయో లేక బాటితో చావ బాటుయో జరుపుచుండిరి. నగరమున దే మారుమూలలో సంభవించిన సంఘర్షణవార ఆహాయరంగమునకు దవానలమువలె వ్యాపించుచుండెను. నగరమునందు జరుగు సంఘర్షణమునకు నగరమునకు దూరముననున్న జానపదములందు సామాన్యముగ ప్రతిఘటించుచుండెను. కలహము సంభవించిన పిఘులందు సాయధములగు కాదులు గన్పించెదమండెను. అల్లరిజరిగిన ప్రాంతములందు గాయములు దినవారలను దేర్చుకొనుబయలు ఆసుపత్రులు కడకకగ నుండెను. పోలీసు మోటారు లారీ లెంత మరుగుగ బనిజేయుచుండెనో అంతయును కొంత కడకకగ తీతగాత్రుల ఆసుపత్రు వైద్యోపచారము నిమిత్తము గొనిపోవుచుండెను. నేటి మధ్యాహ్నమున ఉత్తర కలకత్తా పాడుపడినట్లు కన్పించెను. పిఘులందు పోవుట కొక్కరికైనను దైర్యము చాలదయ్యెను. బుర్రా బాదు మొదలు కాసిపురంవరకు గల వినుమొళ్ల దూరముందు సాపులు కట్టిజేయబడెను. ఇదివరలో పూర్తిగా నిలిపివేయబడిన ట్రాము సర్వీసు ఇప్పుడుకొంచెముగ జరుగుచున్నది.

కలహము మొదలు ప్రారంభమైన తావు

ఉదయము 11 గంటల యనంతరము బుర్రాబాదునందు కలహము ప్రారంభమయ్యెను. పీర్లపండుగ ఉత్సవము మెక్వాబాదు పీఠినుండ సాగుచుండ, హరిసను రోడ్డునందు గొందరు మహమ్మదీయులను హిందువులు గొట్టిరణవార్త వ్యాపించెను. తక్షణమే ఉత్సవమందు కొందరు వెనుకకు దిగిరి. ఈ లోపున కాటనపీఠిమొగను హిందువులు సమాహమైరి. ఇచ్చట హిందువులను మహమ్మదీయులను ఒకరిపై నొకరు రాళ్లవర్షమును కురిపించిరి. కాని పోలీసురాగనే మూక పటాపంచలయ్యెను. మహమ్మదీయులు దక్షిణముగ ముందుకు సాగిరి. చిట్టపురమునండి హరిసనురోడ్డు చేరువరికి ఎదుటినుండి హిందూ సమాహము వచ్చుటను వారు కనిపెట్టిరి. ఉభయ సమాహములకును కలహము ప్రారంభమయ్యెను. ఒక సమాహమువై నొక సమాహము రాళ్లవర్షమును గురిపించెను. పరిస్థితులు ధీమతి గలుగజేయుచుండుటచే పోలీసుదళము ఆయుధప్రయోగము గావించవలసివచ్చెను. గొల్లబాతివాడగు నొక హిందువునకు గత్తరయందు తుపాకిదెబ్బ దగిలెను. వైద్యకళాశాల ఆసుపత్రికి గొనిపోవుచుండ క్షతగాత్రుడు చనిపోయెను. తుపాకి దెబ్బలు తగిలిన మరియొక హిందువుడు తక్షణమే విగతజీవుడయ్యెను. పొడిచి చంపబడినది చలువబడిన ఒక మహమ్మదీయుని శవము మోహన్ నందుబద్ద దొరకెను. పినుగల కా

లకు పొడిచిచంపబడిన మహమ్మదీయుని మృతశరము గొంపోబడెను.

కత్తిపోటులచేతను, లాటి దెబ్బలవలనను, బాధపడుచు ఆస్పత్రుకిపురం రోడ్డుమీద పడియున్న ఒకహిందువుడు మేయో ఆసుపత్రియందు చేర్చుకొనిన విషయ చనిపోయెను. గాయములు తగిలి ఆసుపత్రియందు చేర్చుకొనబడిన వారిలో కత్తిపోటు, లాటికట్టల దెబ్బలతీనిన ముగ్గురు మహమ్మదీయులు కలరు. ఒక్క బుర్రా బాదు నందు మాత్రమే అల్లరులు జరుగలేదు. పీర్ల ను నీటి పాలు తేసి ఆస్పత్రు సర్క్యులరు రోడ్డు గుండా యింటికి దిగివచ్చుచున్న మహమ్మదీయులు అదివరకే మానిక్ టోలా మొగయుందు సమావేశమై యున్న హిందువులవైబడిరి. కఠినపరిస్థితులగురించిన పోలీసు తిరిగి ఆయుధప్రయోగము గావించవలసివచ్చెను. ఒక మహమ్మదీయుడు తుపాకి దెబ్బలచే బాధపడుచున్నారనియు విచారణమైన తెలియుచున్నది. శ్రేణిలో అప్పురు సర్క్యులరు రోడ్డుల సంద్భియందుగూడ అల్లరి జరిగెను. ఇతరచోట్లయందు జరిగిన అల్లరులకు దీక్షిని యేవిధమైన భేదమును లేనందున పోలీసువారు మరియొక్కసారి ఆయుధముల ప్రయోగింపక తప్పనయ్యెను.

పోలీసు అసిస్టాంటు కమిషనరు యింటిపై రాళ్లవాన గురిపించుట

మహమ్మదీయుల ఉత్సవము క్యాంబజారునుండి మానిక్ టోలాయందుగల కేర్పాలాయెనునకు బోవుచుండ పోలీసు అసిస్టాంటు కమిషనరు ఇల్లుప్రక్కనుండి ఉత్సవము బోయెను. పోలీసు అసిస్టాంటు కమిషనరు ఎన్. ఎన్. నేనుగారు, వెనుక అల్లరులందు నేకగారి యిల్లుపై మూక పెక్కుసార్లుపడెను. ఇప్పుడు ఉత్సవము నేకగారి యింటిపైగర్లకు రాగనే ఆయన యింటిపై రాళ్లవర్షము గురియసాగెను. మూకయొక్క ధోరణి ప్రమాదముగలుగజేయునని దోచుటచే పోలీసు ఆయుధముల ప్రయోగించెను. ఇద్దరు మహమ్మదీయుల కందువలన గాయములు తగిలెను. తక్షణమే గుంపు చెల్లించెదయ్యెను. కాని మూకలో నొకభాగము నేకగారి యింటి కెదురుగనున్న మోటారు గేరేజీపైబడి మోటారుబస్సునకు విస్తారము నష్టము గలిగించిరి. ఇంకా అపాయము వాటిల్లునని జడిసి ఎనరో నేకగారి యింటిప్రక్కనుండి గుండ్లులేని తోటలతో తుపాకుల ప్రేల్చు అల్లరి సమాహము పటాపంచలయ్యెను.

మెక్వెబాదు విధియందు అల్లరి

కాలేజీ పీఠికి తూర్పునగల మెక్వెబాదు పీఠివెనుక జరిగిన అల్లరులందు ప్రసిద్ధిపడెను. అపీఠియందే నేటి ఉదయమున జరిగిన అల్లరియందు ఒక హిందువుడు బాటసారి చనిపోయెను. రాజబజారునకు ఉత్సవము రాజపిఠులగుండ పోవుచుండ రిప్పుకు నాటకశాలయెదుట ఉత్సవమువై రాళ్లు విసరబడెను. ఉత్సవముందు గలవారలు ప్రతీకారము గావించిరి. ఉత్సవము తూర్పునకు సాగుచుండ ప్రక్కనందులోనుండి వచ్చుచున్న హిందువుని పొడువ పాపమాతడు పోటులవలన ఆసుపత్రికి గొనిపోవబడుచుండ చనిపోయెను. రాత్రి చాలనేపువరకును త్రొత్తకేసు లేమియు సంభవించినట్లు చెలియక పోయినను, ప్రజలు భయపడుచున్నారని నూచలు గన్పించెను. సాపులు వర్షము కట్టిపెట్టబడెను. పోలీసుదళముగాక సాయధములతో మోటారుకారులు పిఘులందు గన్పించెదమండెను. మొత్తము మీద బుట్టాబాదు సంభవమువలన ఒక దజనుమంది అరెస్టు జేయబడిరి. సాయంత్రము చాలనేపు అసఫరిగి మొత్తముమీద విరుగురు చనిపోయినదియు, పదిహేనుమందికి గాయములు తగిలెననియు చెలియచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మదరాసుజిల్లా ఆంధ్ర కాంగ్రెసుకమిటీ

ఈ కమిటీవారి సాధారణసభ ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున 23 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు జరుగును. ఏమారులో జరుగు ఆంధ్ర మహాజనసభలకు అధ్యక్షులను పేర్కొనుట మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును.

కా. శివరామకృష్ణారావు,
పా. రామకృష్ణయ్య,
కార్యదర్శులు.

మదరాసు వార్తలు

చాంమరంగధావత్కథాప్రసంగసభ:— హిందూతియలాజికలుక్కులాలో, మింటుబిడి, శేపుసాయం కాలము 5 గ. శ్రీ కేశవపాచారిగారు “శ్రీఆండాకు ఆవతారవైభవము” కాలక్షేపము జరిపెదరు.

మెలంపూరు వంగితసభ:—నాడుబిడి గోపాల నాయగరు బాలికాపాఠశాలయందు గానసభ జరుగును. చందె వైద్యనాథ భాగవతర— గాత్రము. గోవిందస్వామి పిళ్లె గారు—ఫీడేలు. దక్షిణామూర్తి పిళ్లె—వృధంగం, ఆదివారం సాయంత్రము 4-15 గంటలకు.

రాకప్రకటన:—హాజీ సర్ ఇన్స్పెక్టు సేరుగారు, వెల్లోడి బి. సి. ఎస్. డి. ఎ. డి. అచిననుగారు, వి. కృష్ణమూర్తి అయ్యగారు నేడుదయము వచ్చిరి.

గా. సర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు ఉదక మండలమునకు సర్. జార్జి పాడిసనుగారు డా|| మాకు ఫెలుగా రు సిహెకు నిన్న రాత్రి బోయిరి.

ఒంగోలు వద్ద ఇంజను చెడిపోవుటచే నేడుదయము కలకత్తా మెయిలు 8 గ. అలక్ష్మయ్యగ వచ్చెను.

చెనేరిలో 32 ఏండ్ల సారాస్త్రి బ్రాహ్మణుని మెడపై న గాయములు పడియుండ పోలీసువారు ఆస్పత్రిలో నేసిరి. కేసు విచారించుచున్నది.

చందెయి వైద్యనాథ భాగవతుల గాత్రపాట:

ట్రీప్లికేను సంగీతసభ వారి యాజమాన్యమున నిన్నటిదినము జరిగిన సంగీతసభలో చందెయి వైద్యనాథ భాగవతులు తమసహజ గాత్ర మాధుర్యముచేతను మనోహరతైలీచేతను పాండితీ ప్రకర్ష చేతను ప్రేక్షకులను సంతసమున నింపిరి. సుప్రసిద్ధులగు గోవింద స్వామి పిళ్లెగారు, ఫీడేలు వాద్యమునందు అసమాన వైఖ్యము గనుపజచిరి. అలగనంబిగారి వృధంగమును, దక్షిణామూర్తి పిళ్లె గారి కంఠరవాద్యమును, సంగీతపాటకు మెరుగుపెట్టెను. వైద్యనాథ భాగవతుల కచ్చేరీలు చెన్నపురిలో మరికొన్ని జరుగునని ప్రచురింపబడెను.

మదరాసులో మొహరంపండుగ:—మదరాసులో

నిన్నటితో మొహరంపండుగ అతిశాంతముగ ముగిసినది మూడుబిడి మన్నడి బ్రాడ్వేపిఠులయందు చాలమంది హిందువులు మహమ్మదీయులు గుంపులుగాచేరి నేవముల దర్శించుచుండిరి. మదరాసులో మొహరం చిత్రమేమన ప్రతివోట ఉత్సవమునందు నూటికి ఎనభై తొమ్మిదిమందికి తక్కువ కాకుండ హిందువులే అగవడుదురు. మహమ్మదీయులు రంగుల దుస్తులతో నలంకరించుకొని తిరుగుదురు. హిందువులు రంగులు మసిపూసికొని నేవములుజేయుదురు. ఉత్తరదేశమువలె నిచ్చట యెట్టి తగవు లుండవు. పోలీసువారు జేసిన ఏర్పాటు లన్నియు సంతృప్తికరముగ నున్నది.

హిందూయువతి శరణాలయము:—శ్రీమతి యా

వివీ పూర్ణతిలకమ్మగారు 1922 సం|| యీ సంస్థను స్థాపించిరి. దేవదాసి సంఘములోని బాలికలను సన్మార్గమునకు మరల్చి వివాహితులుగ జేయుటకై యాదేశింపబడినది. సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు అధ్యక్షులుగనున్న సంఘమువారి పరిపాలనక్రింద ఆశ్రమము కొనసాగుచున్నది. 1922 సం|| యీ ఆశ్రమమునందు ఒకరే యుండిరి. ఇప్పుడు పదిమంది గలరు. ఇప్పటికి 15 గురుబాలిక లందు శిక్షణబొందిరి. అందు 8 గరికి వారిశిల్పరద్రులు వివాహములు జేయనున్నారు. ఆరుగురు తిరిగి ఆశ్రమమునకువచ్చి చదువుకొనెదరు. ఈఆశ్రమము తిలకమ్మగారి సంఘసేవతత్పరతను వెల్లడిజేయుచున్నది. ఈ సంస్థకు చాలకుండుటచే కొన్ని పనులు నిలచిపోవుచున్నవని తెలియుచున్నది.

ఈ ఆశ్రమమునందు బుద్ధి మరల్చుకొనిన దేవదాసీ కులగులు పెద్దవారుగూడ శరణుకొమ్మటకు పిలుగనుండునట్లు, గృహపరిశ్రమలను స్థాపించుటకును విరివిగ అందరు ధనసహాయమును జేయుదురని నమ్ముచున్నాను. (ఒకరు)

హైకోర్టువార్తలు

విశ్వనాథదాసుగారి అప్పీలు

విచారణ ప్రారంభ మగుట

చెన్నై, 22 జూలై:—చెన్నైలో శాసనసభ్యుడు, ఇదివరకు ఫుల్ టైమ్ తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షుడు, అగు విశ్వనాథదాసుగారు, బరంపురము సెషన్స్ జడ్జి విధించిన కీర్తిపై గావించిన అప్పీలు ఈ దినమున, హైకోర్టునందు న్యాయమూర్తి చాలసు, న్యాయమూర్తి మాధవన్ నాయుడు గార్ల యెదుట విచారణకు వచ్చెను.

విశ్వనాథదాసుగారు ఫుల్ టైమ్ తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షులుగానున్నప్పుడు, బోర్డు సభ్యులలో కొన్ని మొత్తములను తాత్కాలికముగ, యుద్ధకాలములో నపహరించిన నేర మారోపించబడినది. బరంపురము సెషన్స్ జడ్జి ఈ కేసును విచారించి ముద్రాయికి 5 నెలల కఠినశిక్షను, రూ 5000 ల జరిమానాను విధించెను. ఈ తీర్పుపైన ముద్దాయి హైకోర్టునకు అప్పీలుజేసెను. ప్రాసిక్యూషన్ తరపున సి. ఆడమ్మగారు హాజరైరి. ఈ కేసును నడపుటకు సెషన్స్ జడ్జిలో పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగ నియమింపబడిన ఎ. వి. కుబ్జారావుగారు, ఆడమ్మగారికి సహాయ మొనర్చుచుండిరి. ముద్దాయి లరపున, బి. జగన్నాథదాసుగారి సహాయముతో న్యాయశాస్త్ర గ్రాంటుగారు హాజరైరి.

కేసు విచారణ ప్రారంభమగుటకు పూర్వము, న్యాయశాస్త్ర గ్రాంటుగారు తేచి, రాబోవు శనివారమున వచ్చి ఒక కేసు నందు సాక్ష్యమునకు వచ్చిన బరంపురము సెషన్స్ జడ్జి, హైకోర్టు రిజిస్ట్రార్లుద్వారా ముద్దాయిపై సమన్లు జారీయైందని నుడిచిరి. సెషన్స్ జడ్జి సమన్ల ప్రకారము అతడి నాయంత్రమే బయలుదేరవలసియుండును. ఈ కేసు చాల విక్రేంద్ర. ముద్దాయి కొక్కనికే, ఈ కేసును గురించిన విషయములు బాగుగ చెలియును. అతని సహాయము లేనిది, కేసు వివరములు సేను సరిగ చెలుగుకొనలేను. కనుక, ముద్దాయి సాక్ష్యమును సోమవారము దీను కొనవలసినదని యుద్ధపురపేసినయెడల, ఈ కేసును విచారించి న్యాయముగ పరిష్కరింప నాధ్యునును. అని గ్రాంటుగారు దెలుపగా, న్యాయమూర్తి ఆవిధముగనే బరంపురము సెషన్స్ జడ్జికి చెలియజేసిరి.

గ్రాంటుగారు వాదనను ప్రారంభించుచు ఈ కేసు చాల శోచనీయుమైనదని నుడిచిరి. ఈ కేసులో ముద్దాయి, రూ 2000 లను అపహరించినని ఆరోపించబడినది. ముద్దాయి యువకుడు. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపట్టభద్రుడు. నిత్యము రాజకీయాభిప్రాయములు గలవాడు. పినివలననే, సెషన్స్ జడ్జి దురభిప్రాయపడి, ఈ విధముగ తీర్పుచెప్పెను. ముద్దాయి ఫుల్ టైమ్ తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షుడు.

ఈ కేసు చాల క్లిష్టమైనది. సెషన్స్ జడ్జి కేసును సరిగ నర్థ మొనర్చుకొన జాలకపోయెను. వేరేవరు కారణములచే ముద్దాయిపై దురభిప్రాయపడినది. అతని తీర్పు, పూర్తిగా సూచాలపై ఆధారపడియున్నది. సాక్ష్యముల మేమైనా లేదు. సెషన్స్ జడ్జి, సాక్షుల సాక్ష్యమునందు ప్రాసిక్యూషన్ కనుకూలమును భాగములనుమాత్రము స్వీకరించి, ముద్దాయి కనుకూలమును విషయములను విశ్వసించినది నిరాకరించెను. నమ్మినయెడల సాక్షి చెప్పినదంతయు నమ్మవలెను. నమ్మినయెడల అంతను నిరాకరింపవలెను. అంతయుకాని ఒకానొకసాక్షి చెప్పినదానిలో కొంత దీనిని మిగిలినది నమ్మనని త్రోసివేయరాదు.

1921 సం॥ న గౌరవముజిల్లాయందు, గొప్ప నీతికాంక్షతో విధించిన విషయము న్యాయమూర్తులకు చెలిసియే యుండును. ప్రభుత్వమువారి విషయము నంగీకరించి, పట్టణాల్లో గతులను చెరువులను క్రవ్వించుటకు గాను రూ 4000 లను ప్రత్యేకించి, ఫుల్ టైమ్ తాలూకా బోర్డువారుగూడ మరి రూ 8000 లను ప్రత్యేకించిరి. ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికవత్సరము మార్చి నెలలో ముగియును. అ తేదీలోగా ఖర్చుపడవలెను. అటుల గాని డిల్, మిగిలియున్న మొత్తమునకు కాలదోషము పట్టి తిరిగి రుద్దుమువారికి చెందును.

1922 సం॥ మార్చి 15 తేదీన, ప్రావిన్షియలు గ్రాంటునందు మిగిలియున్న మొత్తము రూ 750 లను, తాలూకా బోర్డువారి ప్రత్యేకించిన మొత్తములో నిలువయున్న రూ 1885 లను గానుటకు ముద్దాయి రెండు విల్లులను వ్రాసెను. ఈ రెండు విల్లులును గూడ, నీటివనరుల సేర్వరులకు ప్రత్యేకింపబడి థి లో ని జే. ఆ మొత్తము ల ను యుంచిన యెడల ప్రభుత్వమువారికి కలిసిపోవును. అటు గనుడజేసి ఆ మొత్తము లుద్దేశించబడిన నీటివనరుల సేర్వరుగాను ముద్దాయి ఆ మొత్తముల దీనుకొనెను.

న్యాయమూర్తి:— తాలూకా బోర్డు వారి గ్రాంటు నకు గూడ కాలదోషము పట్టునా?

గ్రాంటుగారు:— తాలూకా బోర్డువారి గ్రాంటు మిగిలి యున్నయెడల దానిని వెచ్చించుటకు తిరిగి బోర్డువారి అనుమతి నందవలెను. ఈ మొత్తమును దీనుకొనుట కాస్త్రవిరుద్ధముకాని పనికొర కయినయెడల అది నేరముగాదు. కాస్త్రవిరుద్ధమునకు పనులకొరకు మొత్తమును దీనికొనినప్పుడే అది నేరమునను.

రాజకీయకల్పన

ముద్దాయి కాస్త్రవిరుద్ధమునకు పనులకొర కీ మొత్తమును వెచ్చించెనని ప్రాసిక్యూషన్ వారి ఆరోపించుచు కద్దరు కొని రాజకీయ ప్రచార మొనర్చుటకు గాను వారాయణ పాండ్యా అను నతని కీ మొత్తము నొసంగెనని ఆరోపించిరి. ఇచ్చటనే ఈ కేసునకు రాజకీయస్వభావము కల్పించబడినది. ఇట్టి కల్పనకు గాని ఆరోపణకుగాని సాక్ష్య ముం దా వం త యైన నాథా ర ము లే దు. ముద్దాయి స్వరాజ్య పక్ష యుడని వారేవో యొక విధముగ నిరపరమకొనిరి. అతని రాజకీయాభిప్రాయములతో ఈ సంస్కృతమున కొద్దరువారికెట్టి ప్రసక్తియు అవసరములేదు. కద్దరునకును రాజకీయములకును సంబంధము గలవనిగాని రాజకీయపక్ష ప్రచారమునకు కద్దరుకొక మార్గమునిగాని విచారణ యందెచ్చటను నిరూపింపబడలేదు. కద్దరు కొని విక్రయించి రాజకీయ ప్రచార మొనర్చుటకు వెచ్చించుటకుగాను ముద్దాయి ఈ మొత్తమును దీనుకొనెనని సెషన్స్ జడ్జి తీర్పులో నుడివిన వాక్యముల కేమాత్రమును ఆధారములేదు. ఇది వట్టి అసత్యము. కద్దరు విక్రయమునం దాతకుపాట్లా నె ననిగాని అతడా విధముగ రాజకీయ ప్రచార మొనర్చుచుండెనని గాని, సాక్ష్యమునం దేమూలను గనపించదు.

ముద్దాయి రూ 785 లను ప్రైజీనుండి దీయించెనని అంగీకరించెను. రూ 1885 లను దీయించెనని అంగీకరించెను. రూ 915 లను వారాయణ పాండ్యాకు ఇవ్వవలసినదని యుద్ధపురపేసెనని అంగీకరించెను. రూ 915 లు పాండ్యాకు ముద్దాని అంగీకరించెను. కాని రూ 785 లను పాండ్యా కిచ్చిరను విషయమును మాత్రముంగీకరింపను. ఈ మొత్తముగూడ పాండ్యాకియ్యబడినది సెషన్స్ జడ్జి విశ్వసించినదిని చెప్పబడినట్టి ఆధారములేదు. ఆ మొత్తము హైద్రాబాదు నాన్ డన్ యుంచి, ఆ మొత్త మేకార్యముల కుద్దేశించబడిన ఆకార్యములకే వెచ్చించబడినది. ఈ పనులయందు అక్రమార్క ప్రవేశమైన దెలియులేదు.

గ్రాంటుగారు కేసు వివరములగురించి వాదించుచు, ముద్దాయి కద్దరు క్రయవిక్రయముల కొరకీ మొత్తములను పాండ్యా కొనగనని నుడిచిరి.

న్యాయమూర్తి:— తాలూకా బోర్డు ధనమును, ఎట్టి బాధ్యతయులేని మూడవవారి కెచ్చరికో ఇచ్చుట “క్రిమినలు ట్రిబి అక్ట్రస్” గాదా?

నా. గ్రా.:— అటుల ఇచ్చుటలో నేర మొనర్చు నుద్దేశముగలవా లేదా అను విషయమును గమనింపవలెను. అట్టియుద్దేశము లేనియెడల పీనుగుకొడు క్రింద శిక్షార్హముగాదు.

ముద్దాయి, సదరు రెండు మొత్తములను ప్రైజీలోనుండి దీనుకొని, ఆ మొత్తమును పాండ్యాగారి వద్ద నుంచవలసినదని వ్రాతమూలముగ హైద్రాబాదు నాన్ డన్ యుంచి 18 వ తేదీ ఉదయము 7 గంటకు బయలుదేరి చెన్నై పురి శాసనసభకు వచ్చెను. అతను బయలుదేరిన తరువాత ఆచెక్కులు మార్చబడినవి. 16 వ తేదీన రూ 1885 ల చెక్కు మాత్రమే మార్చబడినది. ఆ మొత్తమును సురక్షితముగ నుంచుటకుగాను, పాండ్యాగారి వద్ద నుంచబడినది.

న్యాయమూర్తి:— ముద్దాయి ఎప్పుడు తిరిగివచ్చెను?

న్యాయ. గ్రా.:— మార్చి 27 వ తేదీన.

న్యాయ. వా.:— ఆ మొత్తము తిరిగి ఇచ్చెనా.

న్యాయ. గ్రా.:— ఏప్రిల్ 2 వ తేదీన పాండ్యాగారి రామొత్తము తిరిగి యిచ్చెను.

రూ 785 ల వద్దనుగురించి గ్రాంటుగారు వాదించుచు ఈ మొత్తము పాండ్యా గారి కి యిచ్చబడలేదనియు, బోర్డువారే ఆ మొత్తమును ఆయాపనులకు వెచ్చించిరనియు, డెలుపుచు బోర్డు తికార్డులనుండి రుచువుజేసిరి. ఈ తికార్డులన్నియు కల్పితములని సెషన్స్ జడ్జి వ్రాసెను. ఇది వట్టియూహగాని, సాక్ష్యము నందాధారములేదు.

ప్రాసిక్యూషన్ వారి అక్రమపద్ధతులు ఈ కేసు విచారణసందర్భమున ప్రాసిక్యూషన్ వారవలంబించిన పద్ధతులుచాల అక్రమములైనవని గ్రాంటుగారు నుడిచిరి.

పాండ్యాగారు పేదవారని జూరుకు ప్రాసిక్యూషన్ చాలకంటాటు పడిరి. అతను 80 నేల ఆస్తివరుడు. అది రుద్దుపాత మొనర్చుకొనుటకు బోర్డువారి రూ 2000 ల నుగావలెనా? మార్చి 16, ఏప్రిల్ 2 తేదీలలోగా నభి కద్దరును కొనెననియు, అందుచే నీరెండువేలను అతడు కుదరయొగించియుండవలెననియు ప్రాసిక్యూషన్ వాదన. ములలో పాండ్యాగారి రూ 2 నేలకంటె మూడురెట్లు కొనెను. దీనినిబట్టి జూచినయెడల అతని కడసర మైన ఈ 2 దీనుకొనెననువాదన కూచిపోవును. అంతయుగాక ముద్దా చాలధనవంతుడు. కద్దరు వ్యాపారమున కతనిశిబోర్డువారి 2 అసర మైయండవాలి.

ఈ సందర్భమున హైద్రాబాద్ సాక్ష్యమును, అసాక్షి యును చెప్పించుటకు పోలీసువారవలంబించిన అక్రమపద్ధతులను చియు గ్రాంటుగారు నుడిచిరి.

సమక్షజస్టిలు కొద్దరు నీసాక్షి చెప్పిన వివరమునిజము. అవి ప్రాసిక్యూషన్ వారికి న్యతిరేకముగ నుండెను అందుచే అతని మీదగూడ కేసునుచెట్టి వత్తిడిచేసి సెషన్స్ కోర్టులో తమ కనుకూలముగ నుండునటుల ఆసక్త్యముల చెప్పించిరి. ఈ కారణముచే ఇతడు రెండవ మారాసగిన సాక్ష్యము కేమాత్రము నమ్ముటకు వీలులేదు.

పాండ్యాగారు ఈ మొత్తమును కద్దరుకు కొనుటకు వెచ్చించె ననుఆరోపణకు దెచ్చినసాక్ష్యమును ప్రాసిక్యూషన్ వాదనబట్టి నుడికిన మార్చుకొనిరని నుడిచిరి. 16 వ తేదీన పాండ్యాగారి కీముత్త మొసగిన తరువాత తానును పాండ్యాగారును గలసి రైల్వేస్టేషనునకు వెళ్లితిమనియు, పాండ్యాగారిపై రూ 18 వేర్లకు డబ్బుచెల్లించి బటుచాడా పొందిరనియు హైద్రాబాద్ ప్రాసిక్యూషన్ వారవత్త్యమును చెప్పించిరి. రైల్వేస్టేషను రికార్డుల చెప్పించి జూచిన యెడల ఈ విషయము బయలుపడి యియును. అందుచే పోలీసువారితర గ్రామములనుండి బటుచాడా దాద్రును రప్పించి, ఆవారమున పాండ్యాగారికి చాల కద్దరును విక్రయించితిమను చెప్పించిరి. రైల్వేకోర్టులను ముద్దాయిలు ప్రైజీయింపగా ఈ బేర్లు మార్చి 9 వ తేదీననే బటుచాడా జేయబడినట్లు స్పష్టముగలదు. కాని సెషన్స్ జడ్జి రైల్వేకోర్టులను విశ్వసించరట. కద్దరు వర్తకులు బోనులోనుండి సాక్ష్యముచెప్పనపుడు వారిమొగములు చాల అందముగనుండెనట. అందుచే వారిమూలనే విశ్వసించెనట (నవ్వు)

గ్రాంటుగారింకను వాదించుచున్నాడు.

“జస్టిసు” పత్రిక మైమాననప్రవృద్ధావా

నంపాదకుడు కందసామి చెట్టిగారికి తుమాహళ చెప్పట

జి. కందసామిచెట్టిగారు, “జస్టిసు” పత్రికపై చెప్పిన మానవప్రవృద్ధావా ఈ దినమున న్యాయమూర్తి బిస్మిగారి యెదుట తిరిగి విచారణకువచ్చినపుడు, జస్టిసు పత్రికాసంపాదకుడగు విశ్వనాథదాసుగారు కందసామిచెట్టిగారికి వ్యవయప్రార్థకమును తుమాహళను చెప్పకొని, ఇద్దరుక్రింద రూ 500 ల చెల్లించుటకు అంగీకరించి రాజీ యొనర్చుకొనెను.

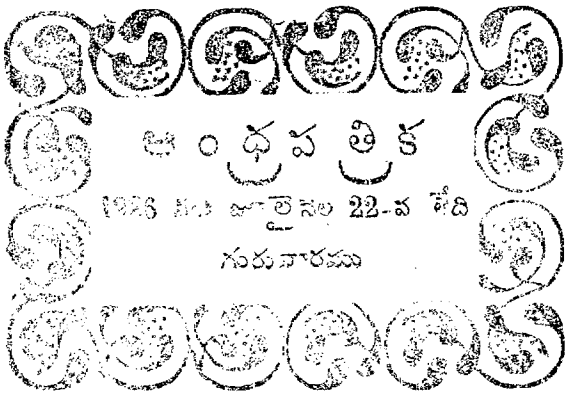
పానుగల్లు రాజాగారు, తెన్నేరియందు కందసామిచెట్టిగారిని చూపించుచు నొసగిన యుపన్యాసమును ప్రకటించినందున, దానిపై విమర్శన మొనర్చినందుకును జస్టిసు పత్రికపై కందసామిచెట్టిగారి దావాచెప్పిరి.

9 వ కన్య మహాజననభ

ఆహ్వానసంఘమువారి ప్రచురములు— సిం. 5.

లోగడ, కన్యవిద్యాసంఘము, కనీశ్వరులయ, సన్నాసభ, 9 వ కన్య మహాజననభలో పాటు జరుగునని ప్రచురించె యుంటిమి. ఆసభలో చదువుటకుగాను, కన్య కనీశ్వరులందఱ సాంఘిక విషయమునుగూర్చిగాని, చారిత్రక కన్యమహాశయిన గూర్చిగాని, కన్యవారికి చెందినమరియేవిధమున అంశముగూర్చిగాని 9 పద్యములువ్రాసి, ముందుగా, నాకు పంపగోరబడు చున్నాడు. ఇవియన్నియు, సంపుటికరించి, గ్రంథరూపమున నభిమానికి ప్రయింపబడును.

కూడవల్లి రామ్మబ్రహ్మం
సన్మానసంఘ కార్యదర్శి.

వింటరుటనుగారు:

సంయుక్తపక్షము

శ్రీకృష్ణాక్షరీ

వింటరుటనుగారు కామన్సునభలో గావించిన ప్రసంగపు వైఖరిని నిన్నటిదినము వివరించి యుంటుంది. వికటరుటనుగారి కేమి, ఇర్విను ప్రభువు గారి కేమి మతకా హములు వెగటుగ దోచుటవలన గాదు. విభజించి పాలించునధితి కొంతకాలము పనికిరానిదని, అచిరకాలములో కల్లోలమునకు దారితీసే సమీపమున ఉన్నందున సేటి ఎన్ని కలహములను సాంఘిక విభేదముల ననుసరించి జరుగుచున్నదని, వికటరుటనుగారు వగచి లాభములేదు. సంయుక్తపక్షమొకటి బయలుదేరి, అధికారవర్గమునకు తోడ్పడునని ఎంచియు ప్రయోజనము లేదు. ప్రత్యేక సాంఘికపక్షములు పెరుగుటకుగల కారణములను నివారించవలయును. స్వరాజ్యస్థితివలనగాని, రాజకీయవ్యవహారములలో సాంఘికవిభేదము లంతరింపవు. మాంటుఫర్డు సంస్కరణములు సాంఘిక భేదములను విస్తరింపజేసినను వాదముచు ఇర్విను ప్రభువుగారును వికటరుటనుగారును కూడ సంగీకరించుటలేదు. కాని ప్రస్తుత పరిస్థితులట్టివాదము సత్యమనియే నిరూపించుచున్నది. బాధ్యత నొసగని ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమువలన, కొందర కున్నతోద్యోగములు మాత్రము లభించెను. వీనిని సంపాదించిన మంత్రులు మున్నగువారు ప్రజలకు బాధ్యత వహింపక, అధికారవర్గముతో చేతుల గలిపి, జన్మస్వాతంత్ర్య నిరోధమునకు తోడ్పడుచున్నారు. ప్రజాపక్షము వారిని ఇబ్బందుల పాలేయించున్నారు. చెన్నరాజధానిలో యాకుబు హుస్సేనుగారిని శాసనసభలో ప్రవేశింపకుండ జేయుటలో అధికారులకు జప్తిసంభాషలు తోడయిరి.

స్థానికసంఘముల స్వేచ్ఛ సరికట్టుటకు వీరు వెనుదీయ రయిరి. వీనికిగల స్వస్వాతంత్ర్యములుగూడ నిష్ఫలము గావించబడినవి. జాతీయ విద్య నివి ప్రోత్సహపరచగూడదు. గాంధీమహాత్ముడు, దేశబంధుదాసు మున్నగు ఉత్తమనాయకులకు స్వాగత మొసగగూడదు. హిందీని పాఠశాలలలో నేర్పగూడదు. కద్దరికు ప్రోత్సహ మొసగ వీలులేదు. రాటనును నేర్పజనదు. మంత్రివర్గము ప్రజలకు నిజమగు బాధ్యతవహించుచో, యిట్టి కార్యములకు గడంగగల్గుదురా? మంత్రులు శాసనసభకు వహించుబాధ్యత అత్యల్పము. గవర్నరుకే, వీరు ముఖ్యాధిపతులుగ మెలగుచుండురు. మంత్రులకు కొన్ని శాఖలను ట్రాన్సుఫరుజేసిన మూత్రాన, ప్రజల కెట్టిలాభము గలుగకున్నను, ఉద్యోగముల విషయమునను, గౌరవపదవుల విషయమునను సాంఘిక భేదములు ప్రబలింపవి. ప్రతి సంఘమువారును తమ కీపదవులు లభింపవలయునని పెనగులాడుచున్నారు. వివాదములు జనసామాన్యమునగూడ వ్యాపించి, కలవర కారణములయినవి. బాధ్యత నొసగని సంస్కరణములవలన ఐకమత్యము చెడుట వింత గాజాలదు. ఇందుకు దోడుగ, కేవలము జాతిభేదము ననుసరించి విల్లింగుడను ప్రభువుగారు మంత్రివర్గము నేర్పరుచుటచే, మద్రాసురాష్ట్రమున మరింత సంక్లిష్టస్థితి యుదయించినది. సాంఘికవిభేదములను సతతము పురికొల్పినగాని, మంత్రివర్గము నిలునజాలదు. అందుచే, జప్తిసంభాషమునా రిందుకు బూనుకొనుట సహజము.

ఇతరవిషయములు వీరికి బట్టవు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరవిభేదములను చెడకుండ కాపాడిన వారికి చాలును. సత్వరస్వరాజ్యస్థితివలన వారి ప్రయత్నములకు భంగమువాటిల్లును. స్వరాజ్యము పనికిరాదని వారు వాదించుటలో అర్థము లేకబోలేదు. సంస్కరణములవలన గలిగిన చెడుగులు కనుపించుచునే యున్నవి. మద్రాసు రాజధానిలో సంస్కరణములు శాంతముగ నిర్వహింపబడెననియు, ఇతరరాష్ట్రములలోగూడ నీపద్ధతి నవలంబించుట మేలనియు, అధికారాభిమానులు కొందరు చెప్పుచున్నారు. అటుల జరుగుచో హిందూమంత్రివర్గమును, మహమ్మదీయ మంత్రివర్గమును ఏర్పరచవలసియుండును. ఇప్పటికే కలతలతోనిండియున్న ఉత్తరహిందూస్థానమున, మరింత సంక్షోభము వాటిల్లకమానదు. అందుచే సంయుక్తపక్ష మేర్పడవలయునని వినోబురుటనుగారు కోరుట సంభావ్యముగనున్నను, నూతనపక్షము సంస్కరణములను నిర్వహించి అధికారవర్గమునకు తోడ్పడుట కేర్పడి ప్రయోజన ముండదు. ద్వంద్వప్రభుత్వము నెట్టి వారు నిర్వహించినను, స్వరాజ్యమునకు మార్గమేర్పడ దను విశ్వాసము సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నది. మడ్డిమెను కమిటీవారి ఎదుట, అనుభవజ్ఞులెల్లరును తెలిపియే యుండిరి. మడ్డిమెను సంఘపు మైనారిటీ రిపోర్టులోగూడ ద్వంద్వప్రభుత్వము పనిచేయజాలదని ఖండితముగ చెలిపియే యుండిరి.

కాంగ్రెసునాయకులు తమకు తోడ్పడలేదని వినోబురుటనుగారు విచారించుచున్నారు. కాని వారి తోడ్పాటును గైకొనుటకు, ప్రభుత్వమువారు వీల్లను కలుగజేసిరా? నేపనలో డిమాండును నెరవేర్చవలయునని కాంగ్రెసుసభ గోరియున్నది. అది నెరవేరువరకు, నిస్సారమగు సంస్కరణములను కాంగ్రెసుసభ్యులు నిర్వహింపజాలరు. కాంగ్రెసుగోరిన సంస్కరణములు వివేచితముయినవిగావు. మితవాదులు సయితము శాసనసభలో సంగీకరించినవే. సంయుక్తపక్షము నేర్పరుచుటకు, కాంగ్రెసుసభ్యులే యర్హులు. జాతిమతవివక్షను బాటింపక కాంగ్రెసుసభ దేశభక్తిని పురికొల్పుటకు పాటుబడుచున్నది. కాంగ్రెసుపక్షము స్వపరిపాలనమును నిర్వహించునుగాని, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము గాదని వినోబురుటనుగారు రెరుంగవలయును. కాంగ్రెసు కోర్కెలను సఫలపరచుటకు కాలయాపన జరిగినకొలదియు, పరిస్థితులు విషమమగుట సహజము. లాకర్డులను గూడ అధికారవర్గము రక్షింపజాలకున్నదని, కలకత్తా దుస్థితివలన గ్రహింపవచ్చును. లాకర్డుల

రక్షణముకొరకే, అధికారవర్గము ప్రధానముగ నిలిచియున్నదని జెప్పటకయినను ఆధారము పోవుచున్నది. స్వపరిపాలనమువలనగాని, ప్రజలలోని అంతఃకలహములు తొలగిపోవుగాన, లాకర్డు రక్షణకును స్వరాజ్యమే మూలసాధనమని ఎంచవచ్చును. సాంఘికవిభేదములు పెరుగుటవలనను, కాంగ్రెసుప్రముఖులు తోడ్పడకుండుట వలనను, గలుగునట్లుములను వినోబురుటనుగారు పొడగాంచి నను, స్వరాజ్య ప్రదానావసరమును గుర్తించలేదు. ఏది ముఖ్యమో దానిని మరచుటచే, పరిస్థితులు చక్కబడునని తోచదు. స్వపరిపాలన మొనగుటవలన, సాంఘికవిభేదములు తగ్గవని వికటరుటనుగారు పలుకుట చోద్యము. కేనడా, దక్షిణాఫ్రికా మున్నగుదేశముల చరిత్రయే, వికటరుటనుగారి వాదమును పోనాడగలదు. వికటరుటనుగారు తెలియకనే యిటులనుచున్నారో, లేక బుద్ధిపూర్వముగ జెప్పుచున్నారో తెలియదు. వారిసంగతిని గ్రహించునటుల జేయుటకు, ప్రజలు స్వపరిపాలన సిద్ధికై ఎక్కుడు పట్టుదలతో కృషిసలుపుటయే మార్గము. ఈసమయమున ఉద్యోగస్వీకారమున కంగీకరించి, కాంగ్రెసు తనదీక్షను విడనాడుచో, స్వపరిపాలనము గగనకునుమ మగును. సమయమునకు దగినమాటలను, పాలకులు చెప్పుచుండురు. హిందూదేశము స్వతంత్రములముననే పైకి రాగలదు. పాలకులకొరకు గాకున్నను, స్వీయాభివృద్ధి నిమిత్తమయినను, వివిధసంఘములవారును తమ విభేదములను తొలగించుకొనుటకు దృఢప్రయత్నముల గావించుట యవసరము. ద్వంద్వప్రభుత్వమును నిర్వహించుటకుగాక, స్వరాజ్యసంపాదనము నిమిత్తము జాతిమతభేదములేక భారతీయులెల్లరును కలసి కృషిసలిపినపుడే, స్వాతంత్ర్యస్థితి గలుగును. ప్రత్యేకసాంఘికరాజకీయపక్షములను విడనాడి, ఎల్లరును కాంగ్రెసునందు జేరి మాతృ నేవ గావించినపుడే, ధన్యత గాంచగల్గుదురు.

హైందవసమస్య : లేబరుపక్షమువారి ఉపేక్ష.

కామన్సునభలో హైందవసమస్య చర్చకు వచ్చినపుడు, లేబరుపక్షమువారు చూపిన అశ్రద్ధ గాంచిన, హిందూదేశమోక్షమునకు ఏబ్రీటిమపక్షమును తోడ్పడ దని విదితమగును. కామన్సునభలో నేమి, ప్రభువులసభలో నేమి, ఇండియాను గురించి జరుగుచర్చలు కేవలము ఆటకేంద పరిణమించుచున్నవి, తిన్నగ యోచించి విమర్శనము గావించువారు గనుపింపరు. ఇంపీరియలిజము, అన్ని పక్షములవారిని సమానముగ నావహించుటచే సత్వరస్వరాజ్యప్రదాన మెవరికిని గిట్టదు. కన్నర్యేటివులు మనసువిడిచి ప్రసంగింతురు. లేబరుసభ్యులు తమభావములను లోలోన దాచియుంచుకొంగురు. సమయము వచ్చినపుడు, ఉభయపక్షములవారును హిందూదేశమునకు జేసెడిసహాయ మొక్కటియే. కలనల్ వెడ్జిపుడ్డుగారు గావించిన ప్రసంగము ఎంత నిస్సారమయినదో యూహింపవచ్చును. వెడ్జిపుడ్డుగారు మామూలుగ జూపెడి సానుభూతి ఏమూల దాగెనో తెలియదు. ఇర్వినుప్రభువుగారు ఆదర్శప్రాయు డని పొగడుటతో వీరు సంతృప్తిజెందిరి. ఇంతకుముందు రీడింగుప్రభువుగారిని పొగడుటతో బ్రీటిషుప్రముఖులకు సరిపోయెను. ఇకముందు ఇర్వి

నుప్రభువుగారిని శ్లాఘించెదరుగాబోలు. కాని మంత్రములకు చింతకాయలు రాలునా యనునట్లు, కేవలప్రసంగముల వలన జాతిభుత వైషమ్యము తొలగునా? స్వపరిపాలనము త్వరలో ప్రసాదించవలెనని యైనను, పెద్దపుడ్లుగారు చెలువలేదు. ఇక మీరు గోరినసంస్కరణము లేవి? శాసనసభ్యులకు మరల గౌరవనీయులనుబిరుదము నొసగవలయునట. వీనితో ప్రజలకు కడుపు నిండునుగాబోలు! ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమును దొలగించవలయుననిమాత్రము చెప్పి, జాన్-స్కరుగురు తృప్తిజెందిరి. తల్లిలుగారు బెంగాలు ఆర్డినెన్సును ఖండించిరిగాని, విటరుటనుగారు తగినజవాబుచెప్పిరి. ఆర్డినెన్సును ప్రయోగించినవారు లేరునటము వారే యని జ్ఞాపకమునకు చెచ్చిరి. విటరుటనుగారి పని సులభమయ్యెను. లేబరుపక్షమువారు ప్రభుత్వపద్ధతులను తీవ్రముగఘండించి, తమను కొంతవరకు పెధింతురని, విటరుటనుగారు తలచియుదురు. అట్టియవస్థ వాటిల్ల నందుకు, వీరు సంతసించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వపరిపాలనము జయముగాంచె ననుట కిది నిదర్శనమనికూడ, వారు తెలిపి యుప్పొంగిరి. లేబరుపక్షసహాయము నికను పొందగోరువారు, భారతీయులలో గలరు. కామన్సు సభలో జరిగినచర్చ వారికి సత్యమును చెలుపు నని భావించెదము. హిందూదేశమున ప్రజాశక్తి వృద్ధిగాంచనిది, లేబరుపక్షమునా రొక్కపేళ అధికారములోనికి వచ్చినను, పరిస్థితు లిప్పటియట్లే యుండునుగాని, మార్పు గలుగబోదు. హిందూదేశవ్యవహారముల విషయమున, లేబరుపక్షమువారు పక్షభేదముజూపనందులకు విన్-టరుటనుగారు సంతృప్తిజెందిరి. విన్-టరుటనుగారి కృతజ్ఞతాభివందనములకుపాత్రులయినందులకు, పెద్దపుడ్లు ప్రభుత్వము సంతోషపడవచ్చును. కాని, భారతీయు లికమీద లేబరుపక్షము వారిపట్ల ఏమాత్రము విశ్వాసము గనుపరుపజాలరు.

కార్మికుల, నిమ్నజాతుల ప్రాతినిధ్యము
కార్మికులకును నిమ్నజాతులకును అధిక ప్రాతినిధ్యము నొసగుటకు, బర్మ-హెడ్డు ప్రభువుగారు సమ్మతించినట్లు, కామన్సుసభలో చెలువబడెను. రాష్ట్రీయశాసనసభలో నలుగురు కార్మికప్రాతినిధులకు స్థాన ముండును. బొంబాయిలో నిరువురకును, పంజాబులో నొకరికిని, మధ్యరాష్ట్రములలో నొకరికిని స్థానముండును. మద్రాసునంగ తిని మరచిరా యేమి? నిమ్నజాతులకు ఎనిమిదిస్థానము లధికముగ నొసగబడును. మద్రాసు రాజధానికి అయిదుస్థానములును, బొంబాయిలో నొకటియు, మధ్యరాష్ట్రములలో నొకటియు ప్రసాదించబడును. సామాన్యశాసనసభాస్థానముల విషయమును, ఇంకను ఆలోచించుచున్నారట. కార్మికులకును, నిమ్నజాతులకును సభికారప్రాతినిధ్యము నొసగట సముజనమయినను, ప్రభుత్వమువారిచే ప్రాతినిధులు నామినేటు చేయబడుదురనువిషయము, మిగుల ఉత్సాహకరముగ నున్నది. ఇట్టి నామినేషనులవలన, ప్రభుత్వబల మతిశయించును. ఎవరినిమిత్తమై ప్రాతినిధులు నియమింపబడిరో, వారిక్షేమములను కాపాడుటకు ధైర్యముతో పాటుబడవలెందదు. ప్రభుత్వనియమిత సభ్యులు, ప్రభుత్వపక్షమున వోటుజేయవలసినబాధ్యత లే

కున్నను, వారలుట గావించి, కృతజ్ఞత జూపుట పరిపాటియొనది. నిమ్నజాతులప్రాతినిధు లయినను, ప్రభుత్వచర్యలను ధైర్యముతో ఖండింపవలసివచ్చును. అట్టితరీ వీరు వెనుదగ్గుటవలన, తత్సంఘమువారికి మితిలేనివ్యవస్థ గలుగుచున్నది. కార్మికసమస్య లనేకములుగలవు. వీనివిషయమున కార్మికులకును ప్రభుత్వమువారికిని సభిప్రాయభేదములు చాల గలవు. కార్మికులదృక్పథమును ధైర్యముతో వివరింపవలయు ననిన, ప్రభుత్వనియమితులక్కరకు రాజాలరు. అందుచే, సూతనసౌకర్యములవలన, కలుగవలసినలాభము గలుగజాలదు. ఎన్నికసూత్రము నవలంబించినగాని ప్రయోజనముండదు.

అంతరములు

ప్రస్తుత సంస్కరణములను జయప్రదముగ నిర్వహించిన గాని మరియొక యంతరమును ప్రసాదించ వీలులేదని, విటరుటనుగారు స్పష్టపరచుచున్నారు. ఇక్కార్యమును సాధింపదలచినను ప్రయోజన ముండదని ఎల్ల రెగిన సంగతియే. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును నిర్వహించుటపైననే భావ్యభివృద్ధి ఆధారపడవలె ననిన, స్వపరిపాలన మెన్నటికయినను అసంభవమేయగును. ఈషరతు ఉండగూడదని, లేబరుపక్షమువారయినను ఖండితముగ చెలువకబోయిరి. ఇండియాసంగతి యటుండ, ఏదేశమునందునను పక్షేటబట్టి అంతరముల నేర్పరచిరా? బ్రిటిషు చారిత్రమునందు ఇట్టినిదర్శనము లేమూలనయినను గనుపించునా? ఇంగ్లండుతో పోరాడిన దక్షిణాఫ్రికాకు సయితము స్వపరిపాలన మొక్కమారుగ ప్రసాదించబడెను, మిగిలిన వలసరాజ్యములకు స్వపరిపాలనమును అంతరముల వెంబడి నొసగియుండలేదు. ఐర్లెండుకు సయితము స్వపరిపాలన మొక్కసారిగ ప్రసాదించబడెను. ఇండియా పట్లనేరువిధమున ప్రవర్తించుట పాడిగాజాలదు. పక్షేటలతో భారతీయులకు బనిలేదు. స్వరాజ్యము వారి జన్మ స్వత్వమగుటచే, తమ హక్కును ప్రసాదించవలెనని, భారతీయులు గోరుట, న్యాయము, ధర్మము.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు

బెంగాలు ఆర్డినెన్సుక్రింద నిర్బంధితు లయినవారు, దోషులేయని, విన్-టరుటనుగారు మరియొక మారు సిద్ధపరచిరి. అనిలభరణరాయిగారి విషయమున వీరు గావించిన ఆరోపణలు అసత్యము లని, రాయిగా రిటీవల వెల్లడిజేసిరి. సుభాషచంద్రబోసు గారిపై నెట్టిదోషమును రుజువుచేయలేక, ఇంగ్లీషు పానుప్రతికాధిపతులు నష్టములపాలయిరి. ప్రభుత్వమువారు వీరి కెట్టిసహాయము జేయజాలక పోయిరి. ఇట్టిప్రముఖులు అరాజకకుట్రలలోపాల్గొని రని ప్రజలు నమ్మజాలకున్నారు. విన్-టరుటనుగారు ఉన్నతపీఠమునగూర్చుని యిచ్చవచ్చినట్లుల ప్రసంగించుట సులభమే. ఆర్డినెన్సుక్రింద నిర్బంధింపబడినవారు దోషు లయినచో, వారిని బహిరంగన్యాయస్థానములం దేల విచారింపగూడదు? వారిపై నేరముల నేల రుజువుచేయగూడదు? విచారణలేకుండ నిర్బంధించుపద్ధతిని, నాగరికప్రపంచ మామోదింపజాలదు.

లాయడుజార్జిగారు: ప్రపంచశాంతి
దౌర్జన్యస్థానమున న్యాయమును ప్రవేశపెట్టి యుద్ధముల కవకాశములేకుండ జేయవలయు నని, లాయడుజార్జిగారు క్రైస్తవసమావేశమునం దుపన్యసించిరి. యువజనులు పూర్వాభిప్రాయములను పారద్రోలి, నాగరికాభివృద్ధికి సంగ్రామములతో బనిలేదని బోధింపవలయు నని, లాయడుజార్జిగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కాని దౌర్జన్యమునకును యుద్ధములకును మానవులను పురికొల్పు మూలకారణముగు పరస్పర ద్వేషభావమును ముందుగ నివారించుట యవసరము. ఇందునిమిత్తమై స్వయం నిర్ణయ సూత్రావలంబనమును విల్సను గారు వెనుక బోధింపగ, లాయడుజార్జి గారు నిరాకరించి యుండిరి. ఇక నయినను లాయడుజార్జిగారు స్వయంనిర్ణయసూత్రము నామోదించరా? తనముక్తిని తాను నిర్ణయించుకొనుటకు ప్రతిదేశమునకు సంపూర్ణావకాశమిత్తురా? పరాధీనతను తొలగించి, అన్ని దేశములకు స్వపరిపాలనా స్వాతంత్ర్యమొనగెదరా? అందుకు సంసిద్ధులు గాని యెడల, ప్రపంచశాంతిని గురించి గంభీరోపన్యాసముల గావించి ప్రయోజనములేదు.

ఫీజీనుండి వచ్చినవారు

ఇండియా దొరతనమువారికి బొంబాయి సిటిజన్ షిప్ప సంఘకార్యదర్శి తంతి
బొంబాయి, జూలై 21:— ఒడంబడిక మీద వచ్చి యున్న విడుదలయై తిరిగి వచ్చుచున్న కూలీలను ఉచితముగా దారి బత్తెము లిచ్చు కాలమును 1930 నుండి 1935 వరకు జాపవలసినదని ఫీజీ ప్రభుత్వమువారి వడుగవలసినదనియ (2) వలసబోయి బ్రిటీషు గయానానుండి తిరిగి అచ్చటికి బోనిచ్చగించుచు యిప్పుడు కలకత్తాలోను ఇతర నోట్లను ఉన్నటువంటివారిని బ్రిటీషు గయానాను పోవనున్నటువంటి 500 కుటుంబముల నీ స్పీ-ములో చేర్చవలసినదనియు, (3) 1921 లో స్థాపించబడి 1928 లో రద్దుచేయబడిన ఇండియన్ ఎమిగ్రెంటుస్ ఫ్రీడ్డిసాపైజీ పద్ధతి ననుసరించి ఎమిగ్రెంటుస్ డిపోలను ప్రభుత్వమువారు బొంబాయి కలకత్తా మదరాసులందు వెంటనే స్థాపించవలసినదియు శిఫారుసు చేయుచు ఫీజీనుండి తిరిగి వచ్చిన వలసదారులను గూర్చి బొంబాయి ఇంపీరియల్ ఇండియన్ సిటిజన్ షిప్ప అసోసియేషన్ కార్యదర్శి దొరతనము వారికి తంతినంపెను. (ఆ. (వె.))

బొంబాయి శాసనసభ

ఆర్. జి. ప్రధాన్ గారి తీర్మానము
బొంబాయి, జూలై 21:—నచ్చే సమావేశమున నీదిగువ తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదనని బొంబాయి శాసన సభాసభ్యుడగు ఆర్. జి. ప్రధాన్ గారు నోటీసు నిచ్చియున్నారు:—
(1) ఇంకను రాజ్యాంగమునందు సంస్కరణములు కావలెనని నిరంతరము కోరుచుండుటచేతను, (2) సంస్కరణములను నిర్వహించుటయందు శాసనసభవారు మాపుచున్న సుముఖతను బట్టియు (3) సంస్కరణములలో నున్న లోపములను సాధ్యమైనంత త్వరలో నివారణ చేయవలసియున్నది గావునను నచ్చేసంవత్సరమునుండి లాఅర్డరుకాఖ రాజ్యముకాఖ తప్ప ఆర్థికములతో సహా రాష్ట్రీయనిషయముల నన్నింటిని యీ రాజధానిలో ప్రజాహక్తులు చేయుటకై తగినచర్యను వెంటనే తీసికొనవలసినదని ఇండియా మంత్రిగారి ఇండియా దొరతనమువారిని అనుగమింపదని గవర్నరుగారిని ప్రార్థించుచు XII స్టాండింగ్ ఆర్డరుక్రింద బొంబాయి గవర్నరుగారి కొక విజ్ఞానపత్ర మర్పింపవలెను. (ఆ. (వె.))

భారతదేశపరిస్థితులు

వై.క.వ్యవహారములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 20:—వై.క. వ్యవహారములను గూర్చి ప్రస్తావించు వింటర్జ్ ప్రభుత్వ ఇట్లు ప్రస్తావించెను. వై.క. పామర్లము చెడకుండ వై.క. వ్యయమును తగ్గించిరి. వై.క. మునుకు ఇండియాలో వంచనలను ఏర్పడునరకు ఇంకను ఎంతయో చేయవలసియున్నది.

సరిహద్దునమనస్

మొక్కమత్త వద్దనున్న సరిహద్దు మేని తెలుచిస్తానని వలె వచ్చిస్తానని వలె తెలుసుకున్నాము.

లీగ్ మిషను సీఫార్సులు

సివిల్ సర్వేయింగ్ డివిజన్ లీగ్ మిషను కేసిన సీఫార్సుల సందర్భమున ఇండియా మంత్రిచే నియమించబడిన అందరి ఆధికారుల విషయమై తీర్మానమును జేసినది. ఇండియా ప్రభుత్వము, రాష్ట్ర ప్రభుత్వముచే నియమించబడిన వారి విషయమై లీగ్ కేసిన సీఫార్సులు కేరిన. వాటిని ఆలోచించుచున్నారము. మిగిలిన వాటిని త్వరలోనే నిర్ణయించెదరు. సాధ్యమై నంత త్వరలోనే నిర్ణయించెదరు.

ఇండియాను సర్వీసులు

కు యశ్వధులు తృప్తికరముగనే లభించుచున్నారు. అభివృద్ధి గాంచుచున్నది. ఆగస్టులో సివిల్ సర్వీసు పరీక్షకు 188 మంది నచ్చిరి. నెరుడు 181 గురే వచ్చిరి. 182లో 98 గ్లరు యూర పియను లున్నారు. నిరుడు 71 మంది యూర పియనులే యుండిరి. 98 లోను 31 మందే ఇండియాను సివిల్ సర్వీసులో చేరవలెననిది. అభ్యర్థులను క్రి. సామర్థ్యములుగాని విద్యాధిక్యతలోగాని వెనుకబడలేదు, తగిన అర్హతనే గల్గియున్నారు.

పోలీసు సర్వీసు

అభ్యర్థులనుగూర్చి సంవత్సరము నుంచి యభిప్రాయమును విన్నారము. సరిహద్దులలో నున్న దుండగిడులను అడంచుటలో హాండ్లైకు గారు దివ్యముగ పోరిరి. ఎలిజబెతు రాణీకాల మునాటి ధైర్యమును ఆసాహసమును జూపిరి. ఎంతయో ప్రశంసార్హుడు. చచ్చియు బ్రతికియున్నట్లు కీర్తి గడించిరి. ఎంతటి గొప్పవారికోగాని ఇంత అద్భుతము బట్టదు. అతని పేరు చిరస్థాయిగ భూమండలమున నిలబడును. నికల్సన్ రూస్సెట్ గారి తో సమానులు. ఇండియాలో కార్యభారమును నిర్వహించి తమధర్మమును నిర్వహించగల ఉత్తమ పురుషులను ఇండియాకు బ్రెటును ఇంకను ఎంతమందినో బంపగలదని (నితనము) వింటర్జ్ ప్రభుత్వ వశము.

ఇర్విన్ ప్రభుత్వ ప్రశంస

భారతదేశ ప్రస్తుత కష్ట పరిస్థితులందేని భారతదేశమునకు అదర్శ ప్రాయమైన రాజప్రతినిధిగ ఇర్విన్ ప్రభుత్వ గారుండుట ఇండియా యశ్వత్వ మనవచ్చునని వెడ్జ్ విడ్ గారనిరి. ప్రజాస్వామ్యవాదయేగా దైవభీతి గలవాడు. అందుచేతనే మతకలకాములతో గొట్టుకొనుచున్న భారతదేశమునకు అతని విజ్ఞప్తి సంచలనము గలుగజేయ గల్గెను. బ్రెటు సాంప్రదాయములో వతనియములే రెండవ స్థానము నాక్రమించవలెనను సిద్ధాంత ముగలవాడు ఇర్విన్ ప్రభుత్వ ప్రస్తుతము ఇండియాకు గావలసినది అట్టి పరిశీలనమే అట్టివార్తమే.

రాయలు కమిషను

ఈసంవత్సరమో, వచ్చేసంవత్సరమో నియమించిన 1929 సంవత్సరమునకు సిద్ధముగ నుండగలరు.

ఇండియా కార్మిక పక్షము

కాసనపర్వతముండుండి తేచిపోవు దురభ్యుసమును మాన్పుటకు ఇండియాలో కార్మిక పక్షము సరిగా పెంపొందుచున్నదని విలించెద ననిరి.

భారత సామ్రాజ్య సభ

గా. ప్రవేశించు సభ్యులకు మరల గౌరవనీయులైన అనుబంధమును జేర్చిన వాసుండుననిరి. దానివలన వాఙ్మనత హెచ్చును.

సింబర్ల్డు ప్రభుత్వ ఈమాటకు అడ్డువచ్చి వెడ్జ్ విడ్ గారి నూచనను బర్నెట్ హెడ్ ప్రభుత్వను చెలిపెదననిరి.

వ్యవసాయ కమిషను

వెడ్జ్ విడ్ గారన్నట్లు వ్యవసాయ కమిషనుకు భూమి పన్నులను నిర్ణయించుట కధికారము నీయకుండుట విచారక రమనీయు అదియే ధృవీకరించి యాటంకమునియు వార్తాలపిల్చి గారనిరి.

సాంఘిక కలహములు

సమసిపోవుటకు అట్టి కలహము లున్నచోట సియోజ కాధికారమును తీసివేయవలె నని స్పష్టముగా రనిరి.

ఇర్విన్ ప్రభుత్వ నియమనామము

ఇండియాలో అన్ని మతములవారికిని నమ్మనలను చక్కగ జేప్పబడెను. ఇంత గొప్పయిన పనామము ఎన్నడును జరిగి యుండలేదని క్లిప్టర్ బ్రభుత్వముగా రనిరి.

బెంగాలు ఆర్డినెన్సు

లను పూర్తిగ కరిగి యున్నది. ఇండియాలో ముఖ్యముగ లోనుగారి విషయమై పూర్తిగ ఇండియా.

వింటర్జ్ ప్రభుత్వ ప్రస్తుత ప్రభుత్వము

తీవ్రమును వివర్ణన లేకుండుటయే నిరుడు సంవత్సరము ఇండియా ప్రభుత్వము దివ్యముగ సాగెననుటకు దృష్టాంతము భారత వ్యవహారములలో ప్రతిపక్షము ఏదేమును వహించకుం డ యున్నందులకు కృతజ్ఞులము. బెంగాలు ఆర్డినెన్సు విధానము ను కార్మిక ప్రభుత్వముగా గొప్పకొనిరి వింటర్జ్ ప్రభుత్వ వ్యక్తికరించెను. ఆర్డినెన్సుక్రింద అరెస్టుచేయబడిన వారందరును భీతిత్వమును గలుగజేయు కుట్రను బన్నిరనిగాని అందులో తేరినవారని గాని సాక్ష్యముండుటచే అయ్యది సరిగానే యున్నదనిరి.

ప్రస్తుత సంస్కరణములు

ఫలిండుటకు భారతీయులు సహకారము సల్పవలెననిరి. ఇట్లు సహకారము సల్పి సంస్కరణములు ఫలించిన, భారతీయుల స్వపరిపాలనాశయములు నెరవేరుటకు రెండవ అంతరపు ఏర్పడు ననిరి.

ఇండియా మందిపులను భిన్నాభిప్రాయములేకనే అంగీకరించిరి.

బర్నెట్ హెడ్ ప్రభుత్వ రీడింగు ప్రభుత్వ గూర్చున్న ప్రభుత్వ ఫాసములో నుండెను. ఆగ్నేయములో రాజా ముప్రసిద్ధ నాయకులుండు ఫాసము నలంకరించిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు

ఒక సంవత్సరము క్రిందట దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల సమస్య మిక్కుటముగ నుండెను.

ఇండియాలో భారతీయులను, దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులను చాల ఉద్దేశపూర్వకము. చాల భయపడిరి.

దక్షిణ ఆఫ్రికాకు రాయబారము వెళ్ళుటచే పరిస్థితులన్నియు మారినవి. ఈకష్ట సమస్యను పూరించుటకు ఎన్ని మార్గములున్నవో అన్నిటిని అరయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారును దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారును సంవత్సరాంతమున సమావేశ మగుదురు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అంతశాంతముగ, సామర్థ్యముతో రాయబారములను అంతకాలము జరుపగల్గినందుల కెంతయు అభినందనీయులు.

ఇండియా ప్రభుత్వము ఓరింటి దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారి సభ్యుభావము అనుకూలమైనది. దానివలన ఈ సమస్య సంతను చర్చించుటకు వీలైనది. ఈ సభయొక్క ప్రతిఫల మెటులున్నను ఎదివరకంటె ఇప్పుడు ఎక్కువ అనుకూల వాతావరణమున పథే కూడును. ఇంతకంటె ఎక్కువ జెప్పిన వ్యవహారము కాస్తా చెడననిచెప్పి ఎక్కువగ చెబుపననిరి. ఈ విషయమై సభ్యులు తనమార్గము నవలంబించ వలెనని వింటర్జ్ ప్రభుత్వ గోచెను.

వెన్నేయను సభ

క్రీస్తులను జేర్చుకొనుట

రుగ్బీ, జూలై 20:—వెన్నేయను సభవారు క్రీస్తులను గూడ జేర్చుకొనుట కొప్పుకొనిరి. కాని పెండితయిన తరువాత సభ్యత్వమును నడులుకొననలె నను మరతును జేసిరి.

700 పెరిషియా విప్లవకారులు

సోవియటుని హద్దు దాటిపోవుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై 21:—700 పెరిషియా విప్లవకారులు పెరిషియా నేనలు వెన్నంటి సోవియటు సరిహద్దును దాటి పోయిరి. అచట వారిని ఆయుధములను తీసికొని కదలకుండ ప్రవాసితులుగ జేసిరి.

చీనావదిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్ర)

హంకాంగు, జూలై 21:—ఇద్దరు పోలీసు యూరపి యను సార్థకులను నలుగురు చీనావారిని విమల జేయించుటకు ఈజువలే పటాలముకటి నేడు క్యాంచను కేగెను. వీరిని చీనా పిక్కెట్లు (చిటిపూరాప్త) పరిహార్దలో బట్టుకొనిరిరి తలంచుచున్నారు. సరిలో పెట్రోలు మోటారుపడవ దిద్దెక్క నచట నిలుచుటచే వీరిని బట్టుకొనిరిననుకొను చున్నారు.

వెంచి సత్రికల నిరుత్సాహము

బ్యారన్, జూలై 20:—పారియులు మంత్రివత్తము దురదృష్టపరిస్థితులం దేర్పడిన దుచుచున్నారు.

స్రాంహుకు గావలసినది ప్రభుత్వము. కాని దేశక్షోభము జెచ్చు మంత్రివత్త పేర్పడినదిని జర్నలు డెన్ డిబ్బు వాకొ నుచున్నది.

నేడునలు యూనియను మంత్రివత్తము నేర్పాటుజేయుటకు బదులు వికమత్తము లేని మంత్రివత్తము నేర్పాటుజేసిరి. ఇది త్వరలోనే కూడును. పరిస్థితులు విషమించునని బెంపు వత్రిక వ్రాయుచున్నది.

విదేశముల కీయించిన అప్పలను నోట్లను విస్తారముగ అమ్మితిని తీర్చుటకు హరియటుగారు ప్రయత్నించు చున్నారు. ఆది ఉపద్రవమును, అప్రతిష్టను చెచ్చి పెట్టునని లా లిబర్టీ పత్రిక వాకొనుచున్నది.

పారిస్సురు పత్రికగూడ హరియటుగారి విషమావస్థను తొలగించలేదని తెలుపుచున్నది. అతని కార్యక్రమ మెదియో ఎన్నాళ్లు సాగునోయని యడుగుచున్నది.

బల్గేరియా ఋణము

రుగ్బీ, జూలై 19:—నేడు బాలిసమితి స్థాయి ఆర్థిక సంఘము సమావేశమయింది. బల్గేరియాకు కావలసిన 2250000 పౌనుల ఋణము నేర్పాటుజేయుటకు గూడుచున్నారు. ద్వై నిరు ఆర్థిక పరిస్థితులనుగూడ ఆలోచించెదరు.

గనుల పనివాండ్ర తగవు

రుగ్బీ, జూలై 19:—గనుల పనివాండ్ర తగవు ఇంతలో కుదురునని తోచుటలేదు. కాని రాయబారములు మరల ప్రారంభమును ననుచున్నారు. నిరాశ జేందతదు. లిచిఫీల్డు విష పుగారి సీఫార్సులను క్రుత్వమువారంగీకరించరు.

కోభంగారి పయనము

రుగ్బీ, జూలై 19:—బంద రబ్బాననుండి కరాచీకినివారము 740 మైళ్లు పయనముజేసిరి. చార్పరులో కలపకై ఆగిరి. బుఫవారము కలకత్తా జేరెదరు.

డాన్యూబు వటదలు

గట్టు తెగిపోవుట

బుకారెస్ట్, జూలై 18:—రు మేనియా అంకెలను ఉప ద్రవకరముగ వేజ్గ నుండెను. 185 డిగ్రీల ఉష్ణ ముండెను. మధ్యాహ్నము తుపానువీచెను. ప్రతిగంటయు డాన్యూబునది పొంగుచుండెను. ఇంతటి యుపద్రవము కనివిని ఎరుగరట. గట్టులనిదనున్న గిడ్డంగులను తొందరగ భారీజేయుచున్నారు. బుసియాన్ పట్టణము చాలవరకు మునిగిపోయెను. ప్రజలు కొండల బట్టిరి. మైక్లొలది దేశముంతయు నీటిమయమైనది. ఇండ్లు మునిగిపోయినవి. పశువులు కొట్టుకొపోయినవి. ఇంటికప్పుల బూద నున్న మనుష్యులను పం తెనలనిద దింపుచున్నారు.

గనులపనివాండ్ర తగవు

జూలై 20:—లిచిపట్టు విమలగారి రాయబారములు ఆర్థిక సహాయముతో గూడుకొనుటచే ప్రభుత్వమువారికి కరెన్సీ బాండ్లను గూడుకొని డిమాండ్ చేసిరి. కాని చాలకాలము పంజాబీ సందర్భములను ప్రధానాధికారులకు డిమాండ్ చేసిరి. గనుల పనివాండ్రు రాయబారములను ప్రారంభించుటకు ఇష్టపడుచో బాండ్ల కమిషను నివేదికయందున్న సంగతులన్నిటిని ఒప్పుకొన్నచో ప్రారంభించవలసి బాండ్లను గూడుకొని డిమాండ్ చేసిరి. ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినంతవరకు ఆ నివేదికను ప్రభుత్వమువారిందకును ఒప్పుకొనుచున్నారని. రోయల్టీలు, మునిసిపల్ విక్రయపు ఏజెన్సీల విషయమై సమన్వయ జాలయిరి. రెండవ విషయమును ప్రభుత్వమువారు అంతర్వర్తన దీక్షితులకు ముందు కమిటీవారు ఆలోచించవలసి.

మతాచార్యులు తమ ప్రయత్నములను మానుకొనిరట. ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక సహాయమును ఒప్పుకొనక పోవుటచే ఋణమువిషయమై మరల గనుల పనివాండ్రును మతాచార్యుల ప్రతినిధులకును రాయబారములు జరుగును.

గనుల పరిశ్రమకు 5000000 పానుల ఋణము వీయవలెనని డిమాండ్ చేసిన ప్రభుత్వము చాలమంది గోరుచున్నారని డిమాండ్ చేయుచున్నది.

ప్ర్యాంకుధర పడిపోవుట

ధరలు పెరిగిపోవుట

ప్ర్యాంకు, జూలై 20:—ప్ర్యాంకు ధర పడుటచే ధరలు పెరిగిపోవుచున్నవి. వర్తమాన చాల భయపడుచున్నారు.

16వ తేదీని ఖాయపరచిన ధరలకు మించి బేరముచేయరాదని సుగర్ ఎక్స్‌క్యూటివ్ సంఘమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. (పంచదార రత్నము) ప్ర్యాంకు ధర పడిపోవుటచే పట్టుపరిశ్రమ కష్టపడలేదు నున్నదనియు దాని సందర్భములకు నిపుణులు జెప్పినట్లు కరెన్సీని నిలుకడగ చేయవలె ననుచున్నారని.

హ్యూరీ ప్రెస్ కంపెనీ బ్రోకరులు తమ వర్తకమును విస్తారముగా సాగింపదలచుకొన లేదు.

ప్ర్యాంకు ధర గంటగంటకు మారు మడుటచే విరోధకరముగ వస్తువులను విక్రయించు దుకాణములు మూసివేయబడును.

ఫ్రెంచి ప్ర్యాంకులు 239.25 ఒక పానుకు సమానముగ నున్నవి.

ఫ్రెంచి మర్కెట్ ప్రగతి

ప్ర్యాంకు, జూలై 20:—క్రొత్త ప్రభుత్వము ఎంతకాలమునునని అనుకొనుచున్నారు. ఇదియే ముఖ్య సమస్య. త్వరలోనే పడిపోవునని కొందరునుచున్నారు. సాగునని కొందరునుచున్నారు. ఒకవేళ రాజ్యాంగసభలో నెగ్గినను నెనెటులో ప్రభుత్వము పడిపోవు ననుచున్నారు.

ఆర్థికమంత్రికి సంపూర్ణ అధికారము లండవలె నని డిమాండ్ గా రనిరి లీజర్లు పత్రిక డిమాండ్ చేయుచున్నది.

బ్రిటిషు ఇండియన్ యూనియన్

లండన్, జూలై 20:—ఇండియానుండి వచ్చిన ప్రముఖులకు బ్రిటిషు ఇండియా యూనియన్ వారు విందుచేసిరి. కన్నాట్ ప్రభువు ఇండియాలో ఇటీవల జరిగిన అల్లరులగుర్తి విచారించుచు మరల అట్టి చర్యలను గూడుకొని. మనము ఓ పికబట్టి సహించవలె ననిరి. ఈ అల్లరులగుర్తి అతితొక్కి గ బుంకరాదనిరి. కరెన్సీ క్యాండుహార్టు కమిషనులపలన తృప్తికరమును ఫలితములు గలుగాక యిరి.

ఇట్టి సంఘములను డొమినియనులం దండటను నెలకొల్పవలెనని లిట్టా ప్రభువునెను.

కెల్లింగ్ ప్రభువు కనడా పరిపాలనమును దిగ్విజయముగ తన సహజసామర్థ్యముతో నిర్వహించు గాఢయని రిడింగు ప్రభువు గోరెను.

ప్రస్తుత కష్టములన్నియు క్షణికములు యందుననే గాని స్థిరముగ ఏర్పడవలసిన నిజాన్తరము నెనెను.

ఇండియాలో గూడ అంతర్వర్తన మహారాజా గూడుకొని డిమాండ్ చేసిరి. ఇండియా యూనియన్ ఒకటి యందున బాగుండునని రి. ప్రతిరాజధానియందును ఇట్టిదానిని స్థాపించుటకు ప్రయత్నించవలెననిరి.

భారతదేశము

బ్రిటిషువారి బాధ్యత-సానుభూతికావలెను

లండన్, జూలై 20:—

సంస్కరణముల ద్వారా భారతీయులు స్వపరిపాలనమునకు తగుదురాయని పరిశీలించుచుండ ఇట్టి సమయమున భారత స్వన హారములగుర్తి పోర్చుగెసులతో చర్చించుట అంతముఖ్యముగా నని ప్రెస్టుపత్రిక వాదించుచున్నది. సంస్కరణములచే బ్రిటిషు బాధ్యత తగ్గవలెనున్నది. మరింత హెచ్చుననుచున్నది. ఇండియాలో పరిస్థితులు మారుచుండుటచే మరింత మెలకువతో ప్రవర్తించవలసి యున్నది. అందుచే బ్రిటిషు బాధ్యత హెచ్చు అనుచున్నది. బాధ్యతను వహించుచు వలయునని సానుభూతిని జూపవలె ననుచున్నది.

సాంఘిక కలహములను అణచుటలో ఉత్తర హిందు స్థానములో బ్రిటిషు అధికారులు భారత అధికారుల సేవను ఇచ్చిన ప్రభువు కొనియాడు తెంతయు వచ్చిచే యని ప్రెస్టుపత్రిక ఆమోదించుచున్నది.

హిందుమతాన్నియల కలహములకు కారణము హిందూ మతాసభ కుద్ధిపరచి ప్రయత్నించుచే యని సర్ అబ్బాస్ ఆలీగారు తెలుపుచున్నారు. రాజకీయముల తోడను, బ్రిటిషు విధానముతో సంబంధము లేదట.

రాజప్రతినిధి యుపన్యాసము

ప్రస్తుత పరిస్థితులను ఖండించుట

లండన్, జూలై 21:—డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది: రిడింగు ప్రభువు ఓమిలో పాలించినందులకు ఆతని పాలనము ఫలించినది. ఇచ్చిన ప్రభుని ఇజ్జత్ హృదయమును కరగించుచున్నది. దానినిగూడ ప్రజలు మన్నించెదరు గాక. స్థానిక బ్రిటిషు భారతాధికారులకు కష్టముగ నున్న పరిస్థితులు త్వరలో అంతరించుగాక. ఆకష్టపరిస్థితులను తగ్గించుటకు స్వపరిపాలనమునకు అంతయు అడ్డుగనుండును.

మొహరము

(స్వకీయనిలేఖరి)

మోహరాబాదు (సింధు) జూలై 22:—మొహరము కాంతముగా జరిగిపోయెను.

భారత సేవాసదననిధి

సర్ సానుభూతిగారు రు 500 లంపిరి

పూనా, జూలై 22:—సర్ విక్టరు సానుభూతిగారు 5 వేలరూపాయలను భారత సేవాసదనసహాయనిధి కిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

కావలెను

మంచి తెలివి, యోగ్యత, నమ్మకము, అంగభాష పాండిత్యము మొదలగునవి గలిగి నట్టివారు కాకినాడలోనున్న ఒక నమ్మకమైన కంపెనీయందు మేనేజరు పదవికి కావలెను. వ్యాపారమునకు సంబంధించిన విషయములందు అనుభవముగలిగి యుండవలెను. జీతము నెల 1కి రు 200 రు 250 వరకుండును. జయమొందునట్టి దరఖాస్తువారు రు 10,000 లు నగదుగా ధరావత్తుకొని చెల్లించవలసియుండును. మంచియోగ్యతగల వారు మాత్రమే దరఖాస్తులను ఈ దినపత్రికాసమక్షమున పంపుకొనవలెను. K. c/o Andhrapatrika, P. B. No. 212, Madras

క్రైస్తవ యేటరు 2256

21-7-26 బుధవారమునుండి 23-7-26 శుక్రవారమువరకు ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు సా 6 గం 15; రా 9 గం 30 ని మ ద న్ థి యేటరు లి మి టెడ్ వారు

“కౌక్ బట్ కాగియస్ట్రో”

18 వ శతాబ్దమునది “మెలిక” అను అతిబిష్టు డను నాని గుణగతములకు సంబంధించిన నాటకము. 6 రీజుగలిగినది. నాటకము చూచునపుడు చాలా రసవంతమై ఒక్కడుగైన మెదల్చుచుండు.

24 జూలై శనివారం మొదలు

“ట్యూమ్మూర్”

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల స్థితి

కేపుటౌను సమావేశము

గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయములు

అహమ్మదాబాదు, జూలై 22:—కేటి యంగు ఇండియాలో గాంధీమహాత్ముని ఈశానికముగ వ్రాసెను.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల స్థితిగూర్చి విచారించుటకు కేపుటౌనులో సమావేశము జరుగుచును. భారత పరిస్థితులను తెలుసుకొనుటకై ఒకకమిషను భారతదేశమునకు వచ్చుటయునుచున్నది. బాధ్యతయంతయు యూనియన్ ప్రభుత్వముచే గావున ప్రభుత్వమువారు కేపనీవేసిన ప్రజాభిప్రాయసమ్మతితో నుండవలయును. భారత ప్రభుత్వ హక్కు దవసరమని యెప్పుడును దలంపలేదు- అయినను భారతీయుల హక్కుల గూర్చి భారతదేశమున ప్రజాభిప్రాయమును గలుగజేయ నక్కరలేదు. అది సిద్ధముగనే వ్యక్తమైయున్నది. దక్షిణాఫ్రికాలో గూడ భారతీయుల హక్కు చాలా న్యాయమైనదని యూరోపియనులకు తెలియజేప్పటకు యెక్కువ యేమియు జేయ వలెను. కాబట్టి యూనియన్ ప్రభుత్వము సదుద్దేశముగ, ఆ ప్రతినిధులను చర్చించుటవలన గల్గులాభములు యెట్లున్నను సరియైన భారతీయ ప్రతినిధుల నెన్నకొనిన యెడల యూరోపియనుల అభిప్రాయములను సరియైనదానిలో తెల్పుటకు యీ సమావేశము తోడ్పడగలను.

“దక్షిణాఫ్రికానుండి ఒకకమిషను భారతదేశమునకు వచ్చుటనుచున్నది గూడాను. స్వయముగ వచ్చి చూచుటవలన గల్గుభావములు బాగా యేర్పడును. స్వయముగ వచ్చి మనస్సులను ముఖముభిజ్ఞాచించువలన గల్గు ప్రయోజనము యెంతవారతలను జదివినను ప్రతినిధులను గలుసుకొనినను ఉండదు. ఈ కమిషనులో దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను బాగా తెలిసిన వారు జేర్చబడుటగూడ మంచిది. మన హక్కులు నిజముగా న్యాయమైనవి. వానినిగూర్చి యెంత పరిశీలించిన మన కంత మంచిది.

న్యాయము జరుగునా?

మహాత్ముడు తుదకు ముగించుచు నిట్లు వ్రాసిరి:—ఈ పటమున కింకొకవైపు గలదు. మార్గాను సేనాని ప్రసంగములు కలవరము గలుగజేయుచున్నవి. అచటి నేటివుల కేమియు జరుగనిచే భారతీయులకు న్యాయము జరుగునని నేను తలంపజాలను. భారతీయుల యెడల నైన ననేటివుల యెడల నైన ను వారి మనోవైఖరి ఒకటి యే. భారతీయుల విషయముమరింత అధ్యాత్మముననున్నది. నేటివుల విషయమై శ్వేతముఖులు తప్పక నాలోచించవలసియుండునందురు. భారతీయులు మధ్యవచ్చినవారు మాత్రమే. అయితే భారతీయులను ప్రభమున దక్షిణాఫ్రికాకు దీక్షింపిపోయింది శ్వేతముఖులకు పనిజేయుచుండునయ్య, వారలకు మంచి వరతుల విదా కాశ్వతావాసము వాగ్దానము జేయబడెనయ్య మరచి పోయిరి. ఇప్పుడు కావలసినది వారు వాగ్దాన మేమి జేసినగాదు. భారతీయవాస్తవ్యులయెడ శ్వేతముఖుల మనోవైఖరి యెట్టిదనియే ముఖ్యము. వారియెడల నెక్కువ ప్రాతికూల్యముండుట వలన, నేటివులకు న్యాయము జరుగనిచే వారికి న్యాయము జరుగునని తలంపజాలము. (అ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి పర్యటనము

నాగపూరులో స్వాగతము

నాగపూరు, జూలై 22:—రాజప్రతినిధి స్వేచ్ఛలు బండి కలకత్తానుండి యిచ్చటికి ఉదయం 7 1/2 గంటలకు వచ్చెను. వారువచ్చినట్లుల గుర్తుగా నీ తా బట్టి కోటనుండి ఫిరంగులు ప్రేల్చబడెను. స్వేచ్ఛలుగ వచ్చిన బట్టల ప్రభువు దండములు రాజప్రతినిధికి అచ్చటికి వచ్చిన ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులను అసధికారసభ్య ప్రముఖులను ఎరుకపరచిరి. అంతట ప్రభుత్వ మందిరమునకు మోటారుల మీద బోయిరి. మార్గమంతయు అలంకరింపబడి పోలీసులు బాధులు తీర్చి నిలువజేట్టబడిరి. రాజప్రతినిధి దండములను చూచుటకు జనములెక్కువ హుగియుండిరి.

ప్రభుత్వమందిరమున 10 1/2 గంటలకు మధ్యాహ్నములు వీరాడలలో కర్ణక ప్రముఖులు రాజప్రతినిధికి రజతపేటిక యందుంచి యొక సన్మాన పత్రముచ్చించిరి. అందులకు తగిన రీతిని రాజప్రతినిధి ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. అంతట రాజప్రతినిధి గౌ. డి. మార్టిన్ తాచి, కాశీగార్లతోను డి. యస్. కొత్నాల్ సి. ఆర్. యస్. బోస్సు, సానాబ్లి డి. మెహతా గార్లతోను సంభాషణ సలిగిరి.

ఇర్విక్ ప్రభ్య బట్టల ప్రభ్యతో కలసి 11-30 గంటలకు మూర్తు మిమోరియల్ ఆస్పత్రిని చూచిరి. అచట వైద్యశాల సంతను సందర్శించెను. (అ. ప్రె.)

పోర్టు సెంటుజార్జి గజిటు

(జూలై 20 మంగళవారం)

పోలీసు

ఎ.కె. బాపయ్యనాయుడుగారిని గంటూరు డిస్ట్రిక్టు మాఫియా కేసు నియమించిరి.

ఎ.కె. ఎ. ఎస్. మహమ్మదు నుక్కీ సాహెబుగారిని పార్వతీపురం డిస్ట్రిక్టు మాఫియా కేసు నియమించిరి.

న్యాయశాఖ

డి. ఎఫ్. మాకుల్లెండుగారిని మదరాసు జైల్లో విరేట దళ నియమించిరి.

ఈ దినపత్రికాని తెంచి మేజిస్ట్రేటుని నియమించిరి.

రాజమండ్రి—మహమ్మదు అమీను సాహెబుగారు.

బళ్లారి—కె. రామరావుగారు. ఎస్. శ్రీనివాసరావుగారు.

ఎ. కె. వీరప్పగారు. జి. చన్నప్పగారు. హుస్సేన్ రావుగారు.

శ్రీనివాసంగారు. రా. సా., జె. పాపయ్యచెట్టిగారు.

కె. రామచెట్టిగారు. ఎం. హనుమంతప్పగారు. ఎస్. శివప్పచెట్టి

గారు. బి. ఇస్మాయిల్ సాహెబుగారు.

నర్సారావుపేట—ఎం. వెంకటరామకృష్ణరావుగారు.

పి. వెంకటాద్రినాయుడుగారు.

1926 జూనునండి రామచంద్రపురంలో ఒకరిని, అను

లాపురంలో యిద్దరిని జిల్లా మనసబులను నియమించుటకు

నిశ్చయించిరి.

రిజిస్ట్రేషన్

కె. వెంకట్రావు అప్పర్గేడు సబు రిజిస్ట్రార్ గారిని విశాఖపట్నం జిల్లా రిజిస్ట్రార్ గా నియమించిరి. ఆగస్టు 1 తేదీనుండి విశాఖపట్నం జిల్లా రిజిస్ట్రార్ ఎస్. లక్ష్మీనారాయణ పిళ్లె

గారిని నియమించిరి.

రిజిస్ట్రేషన్

ఈ దినపత్రిక కేసుల నియామకములు జరిగినవి:—జి.

సుబ్బారెడ్డిగారు గంటూరు. కె. రాజప్పయ్యరు సుందరం

య్యరుగారిని గంటూరునండి కడప. రా. సా., ఆర్. సుబ్బ

య్యనాయుడుగారిని— నెల్లూరు ప్రెజిడెంట్.

అభివృద్ధి శాఖ

ఎం. అమీను పాద్మాగారిని చిత్తూరు జిల్లా ఫారెస్టు ఆఫీ

సరుగ నియమించిరి.

విద్యాశాఖ

టి. ఆర్. సుందరమయ్యరు, తిరువళ్ళీకి రేంజి డిస్ట్రి

క్టూరు ఇన్ స్పెక్టరుగారిని విద్యాశాఖ డైరెక్టరువద్ద పెర్మనెంట్

అసిస్టెంట్ గా నియమించిరి.

తూర్పుగోదావరి జిల్లా సెకండరీ విద్యాసంఘము సభ్యు

రాలిగ శ్రీమతి వి. ఎస్. హెజమాది గారిని నియమించిరి.

రెజిస్ట్రార్ తాలూకా బోర్డునండి కృష్ణా జిల్లా విద్యాసంఘ

సభ్యునిగ కె. వీరయ్యపంతులుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

హో. స్నేటము ని సి ప లు సంఘము నుండి

పి. ఉద్దానయ్యగారు బళ్లారి జిల్లా విద్యా సంఘసభ్యునిగ ఎన్ను

కొనబడిరి.

పబ్లికేషన్

ఎస్. వి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యరుగారిని కృష్ణాపత్రిక

జిబ్బను అసిస్టెంట్ ఇంజనీరుగ నియమించిరి. ఎ.కె. ఎ. రామ

సుబ్బయ్యరు నూపరవై జరుగారిని గంటూరు టాక్సు సబు

జిబ్బను నూపరవై జరుగ నియమించిరి.

వి. ఎస్. ప్రభాకర్ ఆయ్యరు, అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు

గారిని బందరు సబుజిబ్బనును నియమించిరి.

అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు, వి. రామస్వామి ఆయ్యరుగారిని

డప సబుజిబ్బనునందు, ఎ. జి. చాగ్లగారిని హాస్పేటయందు

నియమించిరి.

వైద్యశాఖ

కె. గోపాలరావుగారిని నెల్లూరునండి మదరాసు

య్యరోగ వైద్యశాలయందు నియమించిరి.

కె. ఎం. మాతుల అసిస్టెంట్ సర్జనుగారిని నెల్లూరు జిల్లా

స్పెషిలిస్ట్ నియమించిరి.

ఇల్లు కూలుట

హంబాయి, జూలై 21:—గోవాలియా కోనేటివద్ద

గ్లాటి కూలి ఒక మోటారు డ్రైవరు మరణమునకు కారణ

య్యెను. రెండుమోటారులు ధ్వంసమయ్యెను. (ఆ.ప్రె.)

అంతర్జాతీయసభలు

మ సోల సి పద్ధతి

లాబాలజపతిరాయగారు జూను నెల 9 వ తేదీని

వ్రాసిన లేఖ

ఇట్టి రాజకీయములను మసోల సి పద్ధతులను గూర్చి నేడుదయమున మహాసభలో తీర్మానము చర్చ జరిగినది. ఇట్టి కార్యముల ప్రతినిధి సంగీకరించు విషయమున వివాద కలిగినది. అర్హతలను పరీక్షించు సుపసంఘమున గూడ నీవిషయమున భిన్నాభిప్రాయములు కలిగెను. అధికసంఖ్యాకు లొకరిపార్టీను అల్పసంఖ్యాకు లొకరిపార్టీను పంపిరి. ఉపసంఘములో రెండు వంతులమంది ఖంగీకరించిరి. ఒక వంతు వారంగి కరింపలేదు. ఇతర దేశముల కార్యములందరును ఏక గ్రీవముగ ప్రతిపక్షాలభావమును వెల్లడించిరి. ప్రాతిపక్షాలమును పంపించును పరాసుప్రతినిధి మార్పిడియు జాతుహాగ రతి గంభీరముగా నుపన్యసించిరి. మసోల సి పద్ధతులను నిరసించిరి. ఇట్టి కార్యకార్యాలవారి సంగీకరింపగూడ దనిరి. అందులను సభ్యులు వార్షికుల నొసరించిరి. ఈవాదమును ఖండించును ఎస్. రోస్సానీగారుగూడ గొప్ప యుపన్యాస మొసంగిరి. ఇతడు గూడ గొప్ప వక్తయే" అని లాలాజీ వ్రాసెను.

జూలై నెల 9 వ తేదీని లాలాజీ వ్రాసిన లేఖ

నేను జనీవానుండి పారిసునగరమునకు వచ్చితిని. జనీవా నగరము చాల అందమైనది. మంచితావునం దున్నది. అన్నిజాతు లవారు నవట కలరు. అంతర్జాతీయముగ దానికి చాల ప్రాము ఖ్యత కలదు. అది జ్ఞాపకముంచుకొనదగిన నగరము. అది అతి ముఖ్యము లగు చారిత్రకవిషయముల సంబంధమును గూడ కలిగి యున్నది. ప్రపంచమున నిట్టి విఖ్యాతిగల నగరము మరేనియును గూడ కనబడదు. మత సాంఘిక రాజకీయములందు ఐరోపా ఖండమున కలిగిన నూతనాభివృద్ధి యంతయును మొదట సిద్ధి ర్థములోనే ముఖ్యముగా జనీవాలోనే ప్రారంభ మయ్యెను. పాశ్చాత్యదేశములందు సుప్రసిద్ధిప్రపంచకాం లగు కాసో, వాల్ టయరు, మజిలీ, క్రోపాట్కిన్సు, కోసతు లెనినగా రైఫుడో యొకపుడు జనీవాలో నివసించియే యుండిరి. జనీవాలో నున్న లాతులీను అను సరోవరము ప్రపంచమునందలి సరోవరము లన్నిటిలోను మిక్కిలిపెద్దది. పరిసరమున టీయకమును వర్షింప నలవిగాదు. పండిత శ్యామజీ కృష్ణవర్మగారు (భారతదేశ విప్లవ కారుడు) గూడ జనీవాలోనే నివసించుచున్నారు. సిద్ధిర్థండు ల్లో నివసించుచుండిన పాశ్చాత్యవిప్లవకారు లందరును దారిద్ర్య ములన చాల శ్రమపడుచునే యుండిరి గాని కృష్ణవర్మగారికి చాల ధనముకలదు. ఐనను అతడుగూడ దారిద్ర్యమునే ప్రేమిం చెను. అత డచట ప్రచారము నేమియును జరుపుట లేదు. ఆస హాయుడును దీనుడునై జీవించుచున్నాడు.

చాల అంతర్జాతీయసంఘములకు ప్రధానస్థానములు జనీ వాలోనే యున్నవి. నానాదేశసంఘము అంతర్జాతీయ కార్యక కార్యాలయము ననుబంధముగా జేసికొని చాల ప్రాముఖ్యతను బడయగలిగెను. ఏకల్లు యింటరుపార్లమెంటరీ యూనియను అను ప్రాచీనసంఘ మొకటిగూడ నవట కలదు. దానికి మంచి కార్యాలయము కలదు. చాలమంది ఉద్యోగులున్నారు. కార్య దర్శికి శెడదత మున్నది. అతని యుద్యోగము స్థిరమైనది. ప్ర

పంచమునం దీ పార్లమెంటులో చాలభాగ మీసంఘమున క బంధములుగానే యున్నవి. అ తీయదాయము నుండియే పార్లమెంటరీ సంఘమునకు చురాలను చెల్లించుచున్నవి.

కార్యకోద్యమము

(ప్రపంచవిషయములలో కార్యకోద్యమమున కత్యధి మగు ప్రాముఖ్యత లభించిన దను విషయము జనీవాలోనే స్పష్ట ముగా తెలియగలదు. 50 ఏండ్లక్రితము యజమానుల వరతుల! బదులై కార్యముల కడుసులభయగ నెల్లవోట్లను లభించుచుండిరి అప్పుడు కార్యములకు సాంఘికసౌకర్యములును మర్యాదయున లేనేలేవు. కార్యములకు కొట్టుట, తిట్టుట, తిన్నట, పరాభ వింతుట, అపహరించుట, తిరిమి వేయుట మున్నగు పత లను యజమానులు నిర్భయముగా నొసరించుచుండిరి. నేడు పః స్థితులు పూర్తిగా మారిినవి. అమిరోపా అమెరికా ఖండము లో కార్యములనితీతిలో గొప్ప మార్పుకలిగినది. జాతీయసమస్య లోను అంతర్జాతీయ సమస్యలలోను గూడ నిపుడు కార్యములకు పలుకుబడి కలిగినది. సార్వభౌములను, రాజులను, ప్రజాప్రతి నిధి (పార్లమెంటు) సభలను దొరతనములునుగూడ కార్యము లను గౌరవింపవలసి వచ్చినది. ఆర్థికసమస్యను నిర్ణయించుట కన్ని దేశములలో కార్యముల స్థితియే ప్రధానమైనది. కార్య ముల అధీనమున ఆర్థికముల ఆధీనమున రాజకీయములు నుండు నట్టిస్థితి యేర్పడెను. సాంఘికవాదుల (సోషలిస్టు) ప్రచారమే దీనికంతకునుకారణము. స్వార్థపరత్వములేకుండకట్టుబాటుతోను పనిచేయుటవలననే యిట్టి సత్ఫలితము కలిగెను. (సకేమను)

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas stamp. 2876 Imperial Telegraph College, DELHI.

ప్రకటన

తెనాలి తాలూకా గుడివాడ కాపురస్తుడు బొద్దు లూరి వెంకటసుబ్బరావు అనేవారు బాపట్ల సబు కోర్టులో 2 P 13 of 1926 నంబరున తన్ను ఇన్ సాల్మెంటుగా declare చేయించమని పిటీషన్ దాఖలు చేసికొనియున్నాడు. శ్రీ సదరు పిటీషన్ ఆజ్ఞే హరిలకుగాను గంటూరు అఫీసియల్ రిసీవరుగారి యెదుట 23-7-26 తేదికి వాయిదావేయబడినది. నదరు వాయిదాలోజూన అఫీసియల్ రిసీవరుగారి యెదుట హాజరై ఆజ్ఞేహరిలువుంటే తెలుపుకో వలసినది.

(సం) ఏ. సుబ్బారావు

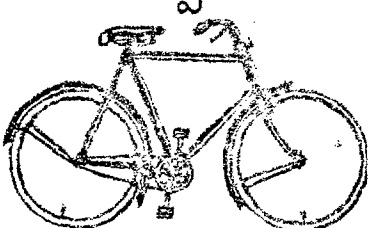
పిటీషనరు తరపు స్టీడరు.

A. Subba Rao,
Vakil for Petitioner.

సర్కారు ఉద్యోగులకు మాత్రము

ప్రశస్తమైన లాభము

రూ 25

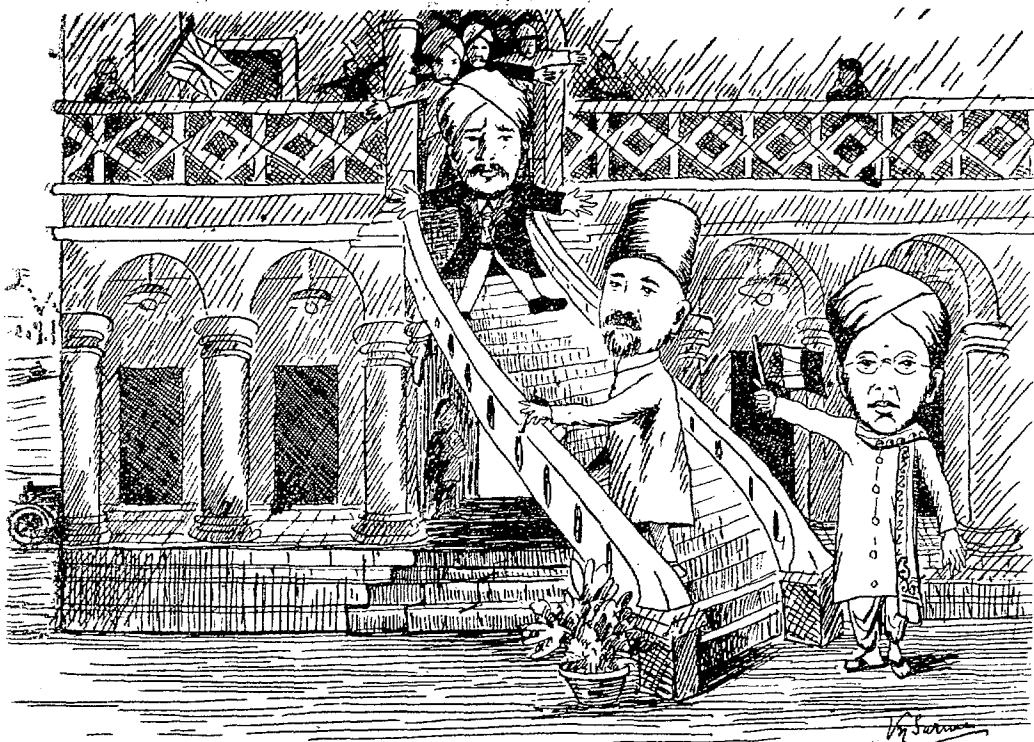

అడ్వాన్సుగా యిచ్చిన యెడల మేలురకం బ్రిటిష్ వారిచే తయారైన బార్లెట్ - హాబర్ - పైకిలు ల్యాంపు గంట సహా యివ్వబడును. మిగతసొమ్ము 14 రూపాయల చొప్పున అయిదు పర్యాయములు చెల్లింపవచ్చును.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

మణిలాల్ నేమోచంద్ అందుకో

బ్రాడ్వే - మద్రాసు.

కాననభామందరమున ప్రవేశించుటకు యాకుబ్ హుస్సేనుగారిపై గల ఆంతును దీసివేయవలయు డి. నత్యమూర్తిగారు తీర్మానము చెచ్చియుండ, జస్టిసుపక్ష సభ్యులును, ప్రభుత్వసభ్యులును అడ్డుపడి, తీర్మానము నోడించిరి.

సర్ పానగల్లుగారు: పూనా బ్రాహ్మణేతరులు

కాంగ్రెసు ప్రతికూల బ్రాహ్మణేతరపక్షము, రాజాగారికి స్వాగత మిచ్చియుండ, కాంగ్రెసు బ్రాహ్మణేతరపక్షము ప్రబలవిముఖత జూపుట.

(హిందీపంచినాడి గ్రహింపబడినది)

కాబ్లాముగారి నాయుగమనము

భావల్పరమునుండి ఫిల్లి చేరిరి

ఫిల్లి, జూలై 21:—భావల్పరమునుండి ఇక్కడకు 11-మైళ్ల గంటలకు వచ్చిరి. జమ్నానది సమీపమునదిగిరి. తన పెద్దలు స్త్రీపురుషులువారికి స్వాగతమిచ్చిరి. ప్రధానకమిషనరు క్షేత్రము కమ్మండెంటు, ఫిల్లి బ్రిగేడు అధికారులు, డిప్టీ కమిషనరు, డివిలు ఫర్లను, పోలీసు సూపరింటెండెంటు, సావాలేసు డివిజన్ ప్రతినిధిగార్లు హాజరైరి. మావలేఖికి కాబ్లాముగా క్షేత్రము చెప్పిరి. “భావల్పరమునుండి ఏమియు ఇబ్బందికలుగలేదు. మామన గంటలలో అక్కడనుండి వచ్చితిని. తీవ్రమైన నాశియు దుమారములు మాత్రము కరాచీనుండి యున్నవి. బస్తూలో వేడిమియు, బండర్పుచ్చులోని కెరటములు తీవ్రవా ముత్రులు భరింపలేకపోతిని. బండర్పుచ్చుచుదాటట ఆదృష్టమే. తిరిగివచ్చితిని దాటితిని. నేను మధ్యధరా సముద్రమును దివి నది మొదలు సూర్యార్కియే లేదు. కావున సర్వేయియుటకు ఫోటోగ్రాఫులు తీయుటకు వీలులేకపోయినను. అలహాబాదు ఏకముగాపోవలె ననుకొంటినిగాని సిమ్లా వాతావరణం వేడికొరకాగితిని. తిరిగి పోవునపుడు ఫిల్లివచ్చెదను. బహుశ, విప్లవంలో రాగలుగుదును.

కాబ్లాముగారికి సావాలేసుకంపెని పెట్రోలినిచ్చి

పాపారములనిచ్చెను. 1.80 కుమినాసమెక్కనుగాని అది కదలక పోయెను. “ఇంజనుపాడైనది. ఇదివరకెన్నడు నిట్లుజరుగలేదని రి. ఇంజను బాగుకేయువరకును ఒకరోజుక్కడ నుండురు. రేపుదయమున బయలుదేరుటకు తలపెట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

పటేలు నిధి

బ్యాంకిలో నప్పపుచ్చుకొనుటకు కారణము అంతయు వసూలుకాకుండుటయే!

బొంబాయి, జూలై 21:—నిన్న మధ్యాహ్నము కొద్ది వారియెదుట ఒకవింతవ్యాజ్యము వచ్చినది. 1918 లో పటేలు గారింట్లాండు పోపులకును వారి కిరువలచిన బహుమానము 25 వేలును పోనుపడలేదు. 3 వేలు మాత్రము వసూలైనది. ఆప్పుడు వాదియు ప్రతివాదియు కలసి బ్యాంకిలో పత్రమువ్రాసి 20 వేలకు తెచ్చి నుత్తము 28 వేలకు ఇచ్చి బహుకరించిరి. తరువాత వాస 1923 లో వడ్డీతో సహా బ్యాంకి చెల్లించి తరువాత ప్రతివాదిని తప్పకనుసరిన సగమును తీసుకువలసినదిగా గోరెను. కాని ప్రతివాది తానేమియు నీయనక్కరలేదని చెప్పగా కోర్టును రావలసిన యాసరము గలిగెను. న్యాయమూర్తి ఆయన ఆ పత్ర ఆదాయముల వివరములు తెలుపవలసినదని కమిషనరుగారికి వ్రాసిరి. వాయిరా చేయబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

రాయలు మిలిటరీకాలేజి విద్యార్థులు

నాజరు ఆలిఖాను మధ్యరాష్ట్రమున డిప్టీ కమిషనరు అజీజుద్దీనుగారి కుమారులు

గణపతిరామునాగరుగారు

పండిత విష్ణురాముగారికుమారులు, మీరటు.

విష్ణుదిగంబరు పండితులు

హరికథాకాలక్షేపములు

సంగీతమహాసభ

హైదరాబాదు పింఛు, జూలై 22:—శ్రీపండిత విష్ణుదిగంబరుగారు కొన్నినాళ్లనుండి ఇక్కడ హరికథా కాలక్షేపములు ప్రతి సాయంకాలమును జరుపుచున్నారు. కాలక్షేపములు అతి జయప్రసములు. వారి యజ్ఞానుసారముగాయక మహాసభ అగడ్త మొదటి వారములో 4 రోజుల పాటు సమావేశమగును.

(స్వకీయవిలేఖరి)

అనంతపురజిల్లా మహాసభ

ఎన్నికల ఉపసంఘము 24 వ తేదీనుండి అనంతపుర కర్నూలు జిల్లాలందు ప్రచారము చేయును

(స్వకీయవిలేఖరి)

అనంతపురజిల్లా మహాసభలు 24 వ తేదీ నుండి గుంతకల్లులో సమావేశమగును. అంద్రరాష్ట్ర ఎన్నికల ఉపసంఘమువారు గుంటూరులో ప్రచారమును చేయుటకు ఏర్పరుపబడిన కార్యక్రమముమార్చి 24 వ తేదీన గుంతకల్లులో మహాసభకు హాజరై అటుపై అనంతపుర కర్నూలు జిల్లాల ప్రచారము చేసెదరు-గుంటూరు ప్రచార వివరకార్యక్రమము తరువాత ప్రచురింపబడును.

నాటకలక్షణము

శ్రీకాశీ కృష్ణచార్యులవారి సంభాషణలు

నాటక లక్షణము, జగన్నాటక రంగమున, వివిధతరంగ యవనికలు కాలానుసారము నభివీధిని నిలునటు తటతట లాడు తెరంగున, వివిధరీతులుగ నాడుచుండును. భానుశూ, శూద్రముడు మొదలగు ప్రాచీనకవిపుంగవుల నాటి నాటకరచనల వైఖరికాని, స్వాతంత్ర్యము, సౌకర్యము, చండికాభిదానల కాలమందును కాలిదాస నాటకమునందు గల లాఠిత్వము, ప్రకృతి వైచిత్ర్యము, మురారికాలమందును, ఆపాటి స్వార్థస్వమును పట్టుకొనున సవినకృతులనుచుండును కనుపింపదు.

ఆంగ్లేయ భాషాచరిత్రమునందువలె ఆర్యభాషా చరిత్ర యందును యుగములు, శకములు వేరువేరు విడబడి యుండును. భానుడు మొదలగు మహాకవులు వశ్యవాక్కులు గాన, వాక్కులు తన్ములమున తదనుసారియగు లక్షణమును, నిర్వచనముచేసి సర్వతోముఖప్రజ్ఞను వెల్లుబిచ్చిరి. పిమ్మట, వారి గ్రంథముల పఠించి తత్ సూత్రములకు సమయానుగతముగ నుండు నైతిక ధార్మిక సంప్రదాయములను చేర్చి, సామయాచారికములగు ధర్మమునకుతోడు సామయాచారిక పురస్కరముగ, భాషాధర్మమును నిర్వచించుచు వచ్చిరి. కాని కవితానుగ్రహములేని యీ శూన్యసూత్రకారుల హస్తముల, కవితాముఖము మధుగుడి సూన్యకవితా ముద్రికలను సూత్రములు మాత్రము సాహిత్య సూత్రములుగ వెలువడుచు వచ్చినవి. కవి యన్యకవితను దూరట సులభమగుటచేతను, కవితయు కొందరిచేతుల దుష్టపగుండుటయు గాంచి లాక్షణికులు కవితకు నియమములనుత్రాసి సూత్ర నామమున దెనజొచ్చిరి. కవితయుగుటకు నలసిన నియమము లేప్పుడును కవితకు ఉండియుండగ తిరిగి బాహ్యనియమముల నట్లుల పేరు ప్రధానముగ నిడకొని లక్షణముల నిర్వచించుచుండిరి ఇట్లుండుపట్ల ఆంగ్లభాషా విదులకు తెలిసినవిషయ మగు గొయ తీవ్రమైపట్టి కవితాక్షణికులు పండితకవులు విమర్శక శేఖరులు, దైవబలమచేత జన్మించి యీ సంధిగితిని పడగొట్టిన తప్ప ఆ జాతికిని ఆ భాషకును ఎప్పటికిని ముక్తి రానేరదు ఇట్టి మహాన్నత దళ ఆంగ్లభాషకు ఆంగ్ల దేశమున నుద్భూతులై కాలిరిడ్డి మొదలగు విద్యుత్ కవుల ప్రయత్నములచే వచ్చి బావు మొదలగువారి నిరంకుశత్వమును తొలగించెను. రూసో జగ్జనీ దేశమున, గొయతీ ఇటలీదేశమున, క్రోసు మొదలగు తిత్వవేత్తల మూలమున సత్యవేదము వచ్చినట్లు; ఆంగ్లదేశమున శ్రీ ఆచార్యుల వారి మూలమున వచ్చిన విషయము ఎల్లరకును విదితము. ప్రాచీన విజ్ఞానమునందును పాండిత్యమునందు నిరుపమాను లయ్యును ప్రజ్ఞామేధా బలమున సవీనులకన్న సవీను లనిపించుకొనునట్టి ప్రతిభావిశేషమునందు రస గంగాధర ఖండిన కార ఆభినవ గప్తాచార్యుని మహనీయుల బుద్ధిబలమును మగపించు శ్రీ ఆచార్యులవారి మేధాసత్వము నిరుపమానము అనుమాట లోకవిదితము. ప్రస్తుతము, సంభాషణముఖముగ శ్రీ ఆచార్యుల వారిచే ప్రసాదించబడు విమర్శరాజములు ఆంగ్ల గీర్వాణ భావలయందు సమ సువిధముల అసదృశములయ్యు సంభాషణ రూపముగా నుండుటచే వాదప్రతివాదముల నిరవిచ్ఛిన్నుని చెప్ప నన కాశములేనట్లు ఉన్నవి. పాతకుడు ఆయాప్రకరణములందు శ్రీ ఆచార్యులవారి, వాదప్రాధికిని వాక్య చతుత్ కృతికిని తెల్లవో యియూ సమయమందు నాక్కార్థమును గ్రహింపలేని యనకా మ్రము గలవు. రసాభాసలక్షణము, అభినయవిచారము, వాద శబదరసాది ప్రాచీనాభినయాదివిమర్శ, మొదలగు పథములందు సిద్ధాంత పూర్వపక్షములకు గల భేదభావములను గుర్తించుట బహుకష్టము. ఒకవేళ శ్రీ ఆచార్యులవారి వాదము ప్రాచీన భోరణిని అనుసరించియుండిన, ప్రాచీన గ్రంథసహాయమున ఆ యా ప్రకరణముల సర్వము చెనుకొనవచ్చును. కాని శ్రీ ఆచార్యులవారి వాక్యభోరణి, సిద్ధాంతములును సర్వతంత్ర స్వతంత్రముగ నుంటుండే, వారి పరమశిష్యులుగూడ దారితప్పక తిత్వమును గనుగొనుట బహుదుస్సర మని నా అభిప్రాయము.

ఒకవేళ శ్రీ ఆచార్యులవారిని, సంభాషణపద్ధతిని గల ఇట్టి సంశయముల బావులకు, సంభాషణలకు అనుబంధముగ ఒక ప్రకరణగ్రంథమునుగూడ వ్రాసిగొనింపుడని యడుగుట న్యాయమేని. అట్లుదేశియులు, కళావిదులు శ్రీ ఆచార్యులవారిని ప్రార్థించుట భావ్యమగును. కాని ఎన్నటికిని సంభాషణపద్ధతిని మాన్పుట మాత్రము నేనుగాని, లోకులుగాని సహింపజాలము. ఏలయున సంభాషణలచే భాషకు రెండు ఉపకారములు జరుగుచున్నవి. ఒకటి యాంగ్ల గీర్వాణ భాషలయందు ఎన్నడును లేని విచిత్ర సంభాషణాత్మకముగ, నూత్న కావ్య సృష్టి (2) అభినవముగ నాటక లక్షణమును సర్వవిధ ప్రజ్ఞతో రచించుట, ఇట్లు నాకలక్షణ ప్రధానముగ ప్రకరణగ్రంథమున మాత్రమే రచించినది 'లక్షణశిరో భూషణముగ' నుండవచ్చును గాని సంభాషణలవలె కావ్యరాజముగూడ ఒక్కసారియే కాదు. కాన శ్రీ ఆచార్యులవారు ఈ సంభాషణలకుతోడు ఒకనాటక లక్షణగ్రంథమునుగూడ ప్రపంచమునకు ప్రసాదించి నాటక కళాభిమానుల కృష్ణజ్ఞుల పాంపనలేనది వారిని మిక్కిలే వేడుచు న్నాను.

మ. శ్రీనివాసరావు.

వోటుమాత్రము నియమలయు

నయ్య

బ్రహ్మసముడు దేవరకొండ బ్రాహ్మణుండు అల జగన్నాధు డెల్లు పద్మంబులందు నిజము గ్రహింపగోరెడు నిఖిలజనులు నామనవి చిత్తగిందుట న్యాయమయ్య. బంధుప్రేమను నే నాంధ్రపత్రికలకు పశ్యముల సంపకుంట నాభావమెట్టి యతడు మఱిగొన్ని జతజేసి యంపెనయ్య బంధుగులలోన కలహముతో పగనునొక్కొక్కవులు కార్యాలపట్టున కానివార లనుచు వ్రాయు కవీంద్రుడు ఘనుడెగాని సప్రయలకు వ్రాసెనది జగన్నాధు డహహ నాజవాబును గనగ మవంబుగొగి. కవులు హంత్రీత్వమున పెద్దమనలే గనరె కవులు పగరాజులను వెనుకకునరల్చి ఖ్యాతిగనరె కవులు నేయగలుగు పనులు వేరొకరు పల్లగలరె వివేకులారా! న్యాయముగ డెల్లు జనులు వివంగలేరు కవికి నభిమానపంపద గలుగనలయు ననుచు వ్రాసెను వేరొండు మనములేడు నాకు తెలుసును మా జగన్నాధు గుణము. కవులదిలీలన కాంశల ఘనపథము నిలుపు భావంబు వెల్లుబు నీతి వినుడు హాస్యముగ నట్లు వ్రాసె నా యయ్యగారు నాకు తెలుసును మా జగన్నాధు నానము. ఆహహ భాషపపంచంబు నందు కవులు మునిగి వేరొండు కార్యముతో గనరటంచు తలచి మీరలు కవుల స్వతంత్ర శక్తి గనగలేరొక్క సిద్ధపంకల్లులార. నాదుపూర్వల ప్రఖ్యాతి నాదునోట వినుతలంపున మిత్రుడు వేడెగాని గ్రంథములు నిండు విషయంబు గాన నద్ది నేడు తెలుపను తువియింప వేడుకొందు. భావముల మునుకవుల స్వభావముకట్టి చూచి నవ్వెడువా రెల్ల చోద్యముగను భావశూన్యుల కడు పెద్దవార లనుచు పొగడు చుందురు వారల పూర్వమేమో. విశ్వవిద్యాలయంబు లుర్వీని జనించి బానిసల సృష్టి చేయగా ఫ్యాక్టరీల టంచు వేరొందునప్పు డీ యాంధ్రసంస్థ నట్టి భావంబు తొలగింతురయ్య కవులు. పాశులులలోన కవుల వాగ్ధానములను తెలుపు నియతినీ మీరు గుర్తించలేరె కవుల నాహ్వన మునరించు ఘనమేగాని అనని కవిలేని విద్యాలయంబు గలరె. ఏళిఖండిని గావంగ నిచ్చగించి బదులు వ్రాసెనోగాని యీ పరకురాము డతడె యభ్యర్థిగాడు దయాశులార మానసంబున కోపంబు బూనలేడు. తిట్టి దిగపారపోసిన దీవెనలని యతిడె తెల్లనయ్యది నిజంబయ్యలార అతని పద్యాలు వడిప్రయత్నముగను నాదు నామంబు చాటించె నాల్గదిశలు. ఓ జగన్నాధ యానంద మప్పటిల్ల నీచుపద్మంబులను జూచి నాదుకేక్తి కొల్పి ముట్టుల వ్రాసితి కొవగింప వలదు వోటుమాత్రము నీయవలయు నయ్య. గుండు సూర్య అనంతనరహరిరావు.

దక్షిణ బెంగాలులో వర్షాధిక్యము

సిన్ధు, జూలై 21:—బెంగాలు దక్షిణబెంగాలులో వర్షము తక్కువగు కురిసినది. దక్షిణబెంగాలుందు వర్ష మెక్కువగు కురిసినది. దక్షిణబెంగాలు బెంగాలులలో సామాన్యముగను, మలబాగు ఉత్తరముదరాను తీరములలో అక్కడక్కడను మిగిలిన చోట్ల అతిస్వల్పవర్షమును కురిసినది. నూచన సందయుక్తి పరగణాలలో తగ్గుదలయు, ఒరిస్సాలో ఎక్కువగుటయు తలస్థింపజచ్చును. (అ. ప్రె.)

“వేదభూమి”

ఈ గ్రంథమును వందనములతో నంనుకొంటిమి. గ్రంథ కర్త అయ్యునుని వేంకటాచలపతిరావుగారు. ప్రకాశము కను పర్తి చూర్మండేయ శర్మగారు. స్వస్వర్కప్రకాశిని పత్రికలో నింతవరకు ప్రచురింపబడిన వ్యాసములు గ్రంథరూపమున ము (దింపబడినవి. వెలరు 2 లు. గ్రంథమువలయువారు, మదరాసు కీల్పాకులోని బృందావనమునందు నివసించెడి గ్రంథప్రకాశ కులపేర వ్రాసిన బహుయగలరు. ఈగ్రంథమునందు ఆర్యులీదేశము వారే యనియు వెలుపలనుండి వచ్చిరను సిద్ధాంతము విశ్వసించ దగినదిగాదనియు, నిరూపించబడినది. పాశ్చాత్యపరిశోధకుల వాదములలోపాటు, లోకమాన్యతలకు మహాశయని “వేదముల ఆర్కిటిక్సునివాస”మను గ్రంథమంగలియూహలుగూడ నిరాకరింపబడినవి. ప్రాచీనార్యుల శ్రేష్ఠతకు గొనియాడుటకు, పాశ్చాత్యగ్రంథములకొన్ని ప్రమాణముగగై కొనబడిన. “హిందూ సుపీరియారిటీ” అను గ్రంథములో భారతీయు లన్ని దేశములకును ఎలసిపోయి ఆర్యునిజ్ఞానమును వ్యాపింపజేసినట్లుల వ్రాయబడిన. వేదభూమి గ్రంథకర్తయు, యీ యూహను బలపరుచుచు న్నాడు. ఈజిప్టు, ఆఫ్రికా, పర్షియా, టర్కిస్తాన్, సెలీరియా, జావా, బోర్నియో, చీనా, జపాన్, యూరపు, ఆమెరికాలకు ఆర్యులు పోయిరని, వీరితలంపు. అట్లునుడు ఆమెరికాకు బోయిఉలూపిసి పెండ్లి మూడెననియు, బ్రాహ్మణ పోరోహితులు ఇంగ్లండుకుబోయిరనియు, జర్మనీదేశమునకర్మలను నార్యబ్రాహ్మణులొక్రమించిరనియు, ఈజిప్టును పంతుళ్లు పోయిరనియు ఉదాహరింపబడిన. ఈసంగతులు సత్యమగుచో, ప్రాచీనకాలమున సమద్రయాననిషేధ ముచారమున లేదనియు, హిందూమతము నన్ని దేశములలోను వ్యాపింపజేయుట కెట్టి యాటంకములు లేకుండెననియు గ్రహింపవచ్చును. ప్రాచీనార్యులై భవమునునిరూపించుట కిట్లంతకుశూహలము జూపువారు సంకుచితస్వప్తిని జూపక, విశాలముగు ఆర్యవాగరికమును పునరుద్ధరించుట వివేకము. మనపూర్వులంతటివారు లేరని యొకమూల చాటుచు, బౌద్ధత్వముగాంచుటకు వారు ఎంతటిసాహసము జూపిరో, అందులో సహస్రాంతమైనను చూపుటకప్పటివారు ప్రయత్నింపక, విదేశీయులయడుగులకు మడుగులాత్తు చుండుటకన్న శోచనీయ మగుస్థితి వేరుండదు. ప్రాచీనవైభవమును గనుగొనుకొలదియు ప్రస్తుత సంతతివారికి గర్వముదయించుటకు మారుగ నేటి నిష్పహాయస్థితి మరింతగ గోచరించి విమర ముదయించును. “వేదభూమి” ఆంధ్రుల నొన్నతస్థితికి గొంపోవుటకు తోడ్పడు నెడల గ్రంథకర్తగారు పడిశ్రమకు తిననభలము గలుగును.

గ్రంథమునందలి విశేషాంశములను మేమిటసంగ్రహముగ వివరించుటచేవానిబాగోగులనుచక్కగ గ్రహించుటకు వీలండదు. గ్రంథమును స్వయముగ చదివినపుడే, అలోచన అతిశయించును. కావున ఆంధ్రముహాజనులీ సాత్తమును దెప్పించి చదివి; సత్యాన్వేషణకు గడంగి గ్రంథకర్తకు తగు పోతా మా మొసగు బాధితులు.

సుకుమారిపరిణయము

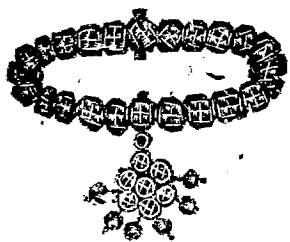
ఇది పురాతన తాళపత్రగ్రంథమొండు లభించినది. దానిదిలికించ శక్యముగాని యపస్తంబ నుండుటచే ప్రస్తుతము అందఃపదగద్యములు చదువగుటకు రుచిచూపింపజాలనైతిని. ఈ సుకుమారి పరిణయము నాల్గవ్యాసముల శృంగార ప్రబంధము. కృతికర్త:—తిరుపతీంద్రమాత్యుండెను, కృతికర్త నరసింహాభిధేయుండెను. గ్రంథమందలి గద్యముమాత్రము ప్రస్తుత మిందు ప్రచురించ మన్నాను. కాన పాతకులీగ్రంథము నెందైనజూచిన దెలు: ప్రాధితులు. లేకున్న ఎట్లోశ్రమకొల్పి గ్రంథమును తిరుగ వ్రాకి ముద్రించవలె నని నాకోర్కె. గద్య ఇది శ్రీయల్లమంద కోటిశ్వర కళాజాకటాక్ష విశ్వు సమాసాధితి కవితావిజృంభణ నాగేశ్వరవిచక్షణ వాక్యైతిభా: భాస్వరకవి స్వరసారస్వత పదనంజమంచీరవచమత్కా: పృథుమధుగనచన రచనోపతాక్తి నెట్లినంత కలశోద్ధి శుభ కరభాషమాన జోగమామాత్మిపుత్ర పవిత్రవరిత్ర కాండిన్య గోత్ర సుజనవిధేయ నరశింహాభిధేయ ప్రణీతంబైన సుకుమారి పరిణయంబును శృంగార మహాప్రభంధంబునందు... ఆశ్వాసము అని వ్రాసినాడుగాన పాతకులు దీనిదిలికించి యీగ్రంథము ముద్రింపైన దెలుపవేడెదను. వేజండ్ల గుంటూరుజిల్లా } గూడూరు-కోటిశ్వరరావు

112

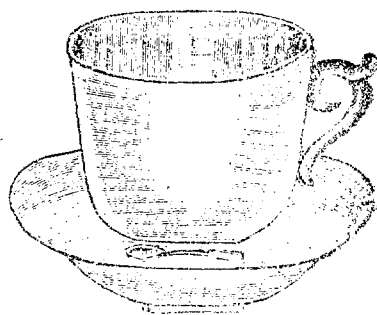
అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, చొంబాయి

(3)

మాకాతాదారులకు అనేక సదుపాయములుగలవు
వానిని సంబంధించి నీమనెడి, మేలైన పుష్కరాగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, కుమ్మకెంపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాశీమాలలు, పెడచెయినులు, ఒడ్డాణములు వంటివి, నాగనత్తులు, మల్లె మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలములు, తోడులు, చంపసరలు, కెంపుఅడ్డిగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, బేసరలు, బులాములు, పట్టుగొలుసులు, చుట్టుగొలుసులు, మిరియాలగొలుసులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దగిణ్ణిలు, పలువిధవేడుక సామానాలు యివి, యివి యివేల ముక్కబుడక మొదలు చంద్రహారమువరకు అన్నిరకముల సామానాలు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. తేనివి అర్జించిన వెంటనే తయారుచేసి యిచ్చెదము ఒకసారి మా నమస్కరమును పరిశీంపుడు.
ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగల వర్తకులు నెం 25, చైనాబజారుకోడ్డు, మద్రాసు.

మైనూరు పాత్యపు వెంకటాచలపండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు, లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

Reed Trade Mark

(5) మ. ఎస్. శ్రీనివాసన్, సాత్ స్త్రీలు తిరుక్కణ్ణన్ కోవిల్, పోస్టు కిమలూరు. జిల్లా తంజావూరు, పీరు వ్రాసినది.

తనరినుండి జూన్ నెలలో రప్పించిన మాత్రలు చాల నుగకారులని తెలియబయ్యెను. కావున దయ చేసి 8 సీసాలు కస్తూరిమాత్రలను 2 సీసాలు గోరోజనమాత్రలను బంప ప్రార్థన.

(6) మ. డి. వి. కస్తూరిరాజు, తైపిట్టు, ఇన్ కంపాక్సు ఆఫీస్, తిరుచినాపల్లి. పీరు వ్రాసినది.

తను లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను 5 సంవత్సరములనుండి వాడుచున్నాను. అవి దివ్యోష్ణధమి తెలియబయ్యినది. వాటివలన అన్ని జ్వరములు గుణము కలుగును. వెల సరసముగను, నుణ మత్స్యధికముగను, ఉండుటవలన మాప్రాంత్యమువారు అధికముగా దీనినే వాడుచున్నారు. ఇప్పుడు 12 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.

(7) మ. పి. సుబ్రహ్మణ్యం కేరాఫ్ బండ్ల వీరాస్వామి రావూరుపేట, పోస్టుపేటపాలెం, జిల్లాగుంటూరు పీరు వ్రాసినది. వెనుక తమరు పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల బాగా పనిచేసినవి. గావున అనేకులు వచ్చి కొనుచున్నారు. వెంటనే 75 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.

(8) మ. వీరేగొడ రఠసమూరు పోస్టు, కోలూరు. పీరు వ్రాసినది.

లోకప్రఖ్యాతమైన అనేకరోగములను నుణవరచ గల తమ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రల సీసా 12 ను వి. పి. చేయ పార్శించుచున్నాను.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాలా, మైనూరు.

హిందీ పుస్తకములు

హిందీ (జాతీయ) భాషను తెలుగుసహాయమువల్ల నేడ, కొనుటకు వీలయిన సులభ శైలిని వ్రాయబడినవి:—

1. హిందీ స్వభోధిని 0-12-0. 2. హిందీ నిఘంటువు 5-0-0. 3. తెలుగు హిందీనిఘంటువు, 1-0-0.

హిందీ తెలుగువ్యాకరణము

(లేఖకులు పం. శివన్న శాస్త్రిగారు)

క్రొత్తగ వెలువడినది. స్వయంసహాయమున కొలది తో నాలలో శుద్ధముగు హిందీభాషను అభ్యసించుటకు వీలగుటకు ఈ పుస్తకము వ్రాయబడినది. ఇది సర్వ హిందీ వ్యాకరణముల యొక్క సారము. వెల 0-14-0. హిందీప్రచారక:— మహా పత్రిక సెల్ చల్ల 1-8-0. పుస్తకముల క్యాటలాగు ఉచితము.

హిందీప్రచారకార్యాలయం,

2805

టిప్పికే. మద్రాసు.

ప్రాముఖ్య ప్రకటన

“హ్యూస్టన్ గారి పండ్లెండు బొంబములు” అను గ్రంథము శ్రీరామకృష్ణ మిషన్ సేవాశ్రమమువారివల్ల మహా తీర్థస్థ మూలాధారములబట్టి నేకరింపబడి రెండవ ముద్రణము లో 1120 పుటలను పైగా గల రెండుభాగములుగా ముద్రింపబడినది. ఇందు, హోమోపెతిక్ శాస్త్రము, ఓషధ శాస్త్రము తత్వములు చెప్పబడియున్నవి. గ్రంథ విక్రయములలోని లాభము అలహాబాద్ ముదిగంజ్ రామకృష్ణ సేవాశ్రమనిధికి చేర్చబడును. వెల రూ 5/- వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము ఈ క్రింద కనినవారివద్ద దొరుకును.

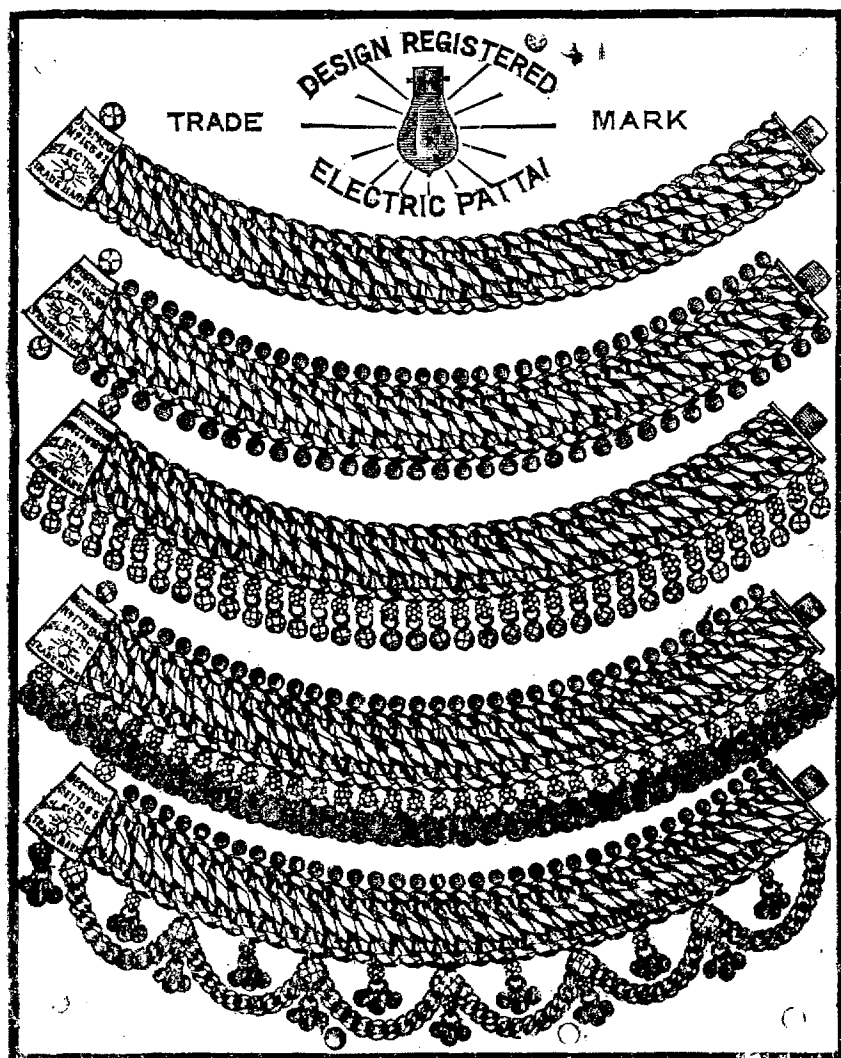
ది. రామకృష్ణమిషన్ సేవాశ్రమధర్మ బొంబముల ముదిగంజ్ అలహాబాద్.

వసుమతి

గ్రంథకర్త శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారి

వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కాన్యములను వివరించు నక్కరి సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకుల శ్రుమాసంపత్తిని పత్తి సురాగమును నెల్లడించుటలో వీనికి తుల్యముగ నవల యొక్క భావ యందులేదు. విద్యార్థికులచే ప్రశంసించబడి, టెక్స్టుబుక్స్ కమిటీవారిచే నప్రాపుడు చేయబడి, యున్నత పాఠశాలలలో మన నీయగ్రంథముగా నిర్ణయంపబడుచున్నది. పాఠశాల వ్యాసయోగ లనుపైతము కరగించు వసుమతి కష్టగాధ నాంధ్ర స్త్రీతత్వము తెల్లగు తప్పకచదివి సానుభూతిని జూపుదురుగాక, దీనివల్ల 168 పుటలు వెల రు. 1-0-0

విలీనము, మేనెజు, సరస్వతిప్రెస్, గుంటూరు.

నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన “ఎలక్ట్రిక్” పట్టెగొలుసులు

మొదటితరము వెండికి గ్యారంటీ

పేటెంటు ఆఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు రిజిస్టరు అయినది. ఆర్డరులపై ని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. కాళ్ళగొలుసులు ఎంతతూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి నదియు వ్రాయించ కోరెదము. వెండికి నా నాటి ధరల చార్జీ చేయుదుము.

జత 1-కి మజూరి:—
పెద్దపైజా. చిన్నపైజా
నెం. 1 రు 6 రు 4
నెం. 2 ” 7 ” 5
నెం. 3 ” 8 ” 6
నెం. 4 ” 8 ” 6
నెం. 5 ” 9 ” 7
పోల్ వజెంటు:—

నారాయణదాస్ పీట్రి, 191. చైనాబజారు, కోడ్.

మదరాసు.